

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošča do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vraca. — Upravnštvo: Koroška cesta štev. 5, vspremena naročnina, inserati in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Nezaprtje reklamacije so poštine proste.

Za kaj se gre?

Celjska lista Domovina in Narodni List, neuradno in uradno glasilo Narodne stranke v Celju, sta polna hvale za počitniško društvo liberalnih dijakov „Prosveto.“ To društvo je v zadnjem času ustanovilo 17. knjižnic na Slovenskem Stajerju. Kako je to društvo? Na letošnjem občnem zboru v Ljubljani je vodatvo društva poročalo, da je bilo v preteklem letu zastopano po odposlancih na svetovnem sestanku „Svobodne misli“ v Pragi in na zborovanju spodnještajerskega liberalnega učiteljstva v Celju.

Ravnokar, dne 7. t. m., je imela Svobodna misel, katero pozdravlja Prosvetaši, naraščaj naših liberalcev, po svojih odposlancih prvi zaupni sestanek slovenskih svobodomislecev v Ljubljani. Tukaj se je jasno govorilo o namenih Svobodne misli. Navajamo nekaj stavkov iz poročila o tem sestanku po Slovenskem Narodu z dne 11. sept. Citamo:

„Svobodomislec priznavajo odkrito, jasno in odločno to, da ne verujejo v katoliško malikovanje, da so odločni protiklerikalci, protikatolični!“

„Svetovno združenje „Svobodne misli“ sestoji iz posameznih narodnih sekcij (odsekov), ki so v svojem delokrogu avtonome (samostojne).“

„Pogoj za priglasitev (za Svobodno misel) ni dosedaj še brezkonfesionalnost (brezverstvo), ki pa se zelo priporoča.“

„Protiklerikalno seme naj se seje na vse močne načine.“

„V ta namen se je sklical naš današnji sestanek, da se organizirajo v „Svobodni misli“, vsemi resni delavci na protikatoliškem polju, ki so se že sami otrešli verskih predsdokov in dogmovanja.“

„Odpraviti je treba šole, ki so v rokah črkevih organizacij . . .“

„Namesto knjig za veronauk bi imeli otroci knjižice s postavami.“

„Kdor se je že odrekel katoličanstvu, komur je na tem, da se propagira (razširja) protikatoliško gibanje ter se razširi „Svobodna Misel“ tudi pri nas, naj podpira protiklerikalno časopisje in knjige ter naj pristopa v vrsto svobodomislecev!“

Vkljub vsemu temu so se liberalni dijaki Prosvetaši še letos v Ljubljani upali pritoževati, da se jim jemlje ugled pri ljudstvu, ako se jih imenuje brezverske. Lista Domovina in Narodni List sta po zadnjih volitvah vsaj že tako daleč postala korajzna, da se ne branita priimka protiklerikalni in svobodomiseln. Le Novi Slovenski Stajerc še je sramežljiv. Sorodno Prosveti je počitniško društvo Bodočnost.

* * *

Svobodomisleci vseh narodov so med seboj zvezani pod enotnim vodstvom. Gotovo precej jasno so že govorili o svojem programu slovenski svobodomislici v Ljubljani, toda vendar, so se še potrudili za zmernost. Še bolj odkrito govorijo pri drugih narodih pripadniki Svobodne misli o svojem protiverskem programu.

Francoski svobodomislec Maurice Bartheleny poroča v listu „Pensee“ (to je list enak slovenski Svobodni Misli) o načrtih Svobodne misli tako-le:

„Veliko se je že storilo na Francoskem v prid Svobodne Misli, kakor je dovolj znano, a veliko se mora še storiti. Katoliška vojaška društva se morajo prepovedati in iz francoske zastave se mora odstraniti slika Srca Jezusovega. Uradnike se mora prisiliti, naj pošljajo svoje otroke le v svobodne posvetne (to je brezverske) šole, kamor ne sme stopiti katoliški duhoven in kjer se ne sliši „neumrljih bajk“ o Bogu; iz vseh vojaških in civilnih uradov se mora vreči vse, kar je katoliškega. nobenemu katoliškemu duhovnu se ne sme dovoliti vstop v ječe in bolnišnice; vsi samostani se morajo brezobzirno zapreti, v kolikor se to dozdaj še ni zgodilo; prisega na sodnijah se mora odpraviti. Na vseh francoskih tleh se morajo prepovedati procesije; duhovni ne smejo nositi talarja. Lurška votilina se mora zapreti in božjo pot v Lurd zabraniti. Katoliški prazniki, zlasti veliki petek, se ne smejo več obhajati. Vsi križi in kipi svetnikov ob

cestah in sploh, zunaj se morajo odstraniti in uničiti; katoliška vseučilišča se morajo zapreti; vse umetnosti in dragocenosti, ki se nahajajo v cerkvah, se morajo shraniti v muzejih in cerkve se morajo izročiti občinam.“

To so moško odkrite besede! V njih so jasno povedani zadnji cilji Svobodne misli. Domovina, Narodni List, Novi Slovenski Stajerc jadrajo za istimi vzori, jeden manj drugi bolj previdno. In društva Prosvečenja, Bodočnosti, Zveza narodnih društev so najboljša priprava za Svobodno misel. Kolikor more v svoji duševni omejenosti, jim pomaga tudi liberalno učiteljstvo. Toda omejeni vojaki so najboljši vojaki, ker slepo sledijo svojim voditeljem. Katoliško ljudstvo, pozor!

Slovensko kmečko ljudstvo! Uvažuj tudi ti surove napade spodnještajerskih nemškutarjev.

Zadnjo nedeljo smo doživeli Slovenci v Ptiju nepopisljiva barabstva, surovosti in tolovajstva od strani poturčenih, ponemškutarenih barab, ki so se pripeljale nalašč za to, da napadajo na kruti način mirne Slovence, iz Gradca, Maribora in zloglasnega Celja. V teh mestih so posuroveli nemškutarji imeli v petek in soboto načaš shode, na katerih so agitirali za vožnjo v Ptju, dajali denar največjim propalicam človeške družbe, izdelali načrte in kovali skele, na kako surov, najpodlejši način bodo napadali slovenske goste v Ptiju.

V nedeljo si pač mislil, če si opazoval te izgredje, da nisi med olikanimi ljudimi, temveč da si zašel med divjake, ljudozorce. Kaj takega je mogoče še pri nas v Avstriji sedaj v 20. stoletju?

Slovensko kmečko ljudstvo, Spodnjega Stajerja, ki nimaš prilike opazovati početja takih zločinov, zvedi tudi ti, kako so sprejemali tvoje sinove v Ptiju nemčurski mestjani, tisti mestjani, kateri sicer vedno v teh treh mestih lovijo vsakega okoliškega kmeta z najsladkejšimi besedami v svoje trgovine.

Ko so se pripeljali slovenski gostje na skupščino sv. Cirila in Metoda, jih niso hoteli pustiti nemškutarji v mesto. Policija je gledala vmes, kako so ti zločinci metali na Slovence jajca, črnilo, kako so jih preteplali s palicami, drogi itd. Ce se je kateri izmed Slovencev pritožil pri bližnjem policiju, so ga aretirali in ga odgnali v ječo. Tako pravico so dobili od oblasti Slovenc, kateri so prišli popolnoma mirno in niso slutili najmanjših izgredov. Slovenske dijake so težko ranili, jih oprijluvali, oklepali v verige. Našega pristaša, vrilega, poštenega kmeta in posestnika Brenčiča so na najzlobnejši način za to, ker je zahteval varstva za osebo, oklenili in ga gnali v zapor. Sveta jeza mora človeka popasti, če premišljuje te nečuvane dogodeke. Ne dajo se popisati razni napadi, ravnali so ti divjaki kot živine. V Narodnem domu so že na predvečer pobili vsa okna. Od predvečera so čakali na vsaki vlak in napadli vsakega Slovence, ki je prišel z vlakom. Celo roparstvo se je dogodilo. Ko so peljali nekoga uglednega moža v zapor, so ga preiskali in izpustili. Ko pride iz gnejče razgrajajočih barab, zapazi, da mu je ukadena lepa sveta denaria.

Ne bomo več opisovali teh gnusnih dogodkov. Sram nas je celo, da je tako početje sploh še mogoče. Slovensko kmečko ljudstvo, samo primjerjaj to tolovajstvo, te napade z drugimi pojavi iz svojega vsakdanjega življenja! Tu so naravnost nemškatarske barabe z namenom prežile na Slovence, jih preteplavale itd.; za to ne bode nobene kazni, dasi je bilo početje premišljeno, ki je tem bolj kaznjivo. Gledali so vse to še policaji! Ce se pa slovenski kmečki fantje napijejo in stepejo, kar mi gotovo ne odobravamo in imenujemo tudi surovost, so zaprti včasih 7 ali še več mesecov. Katero ravnanje pa je bolj kaznjivo? Odgovor hočemo mi od merodajnih strani!

Početje nemškatarskih barab v Ptiju, ki so se zbirale iz mest Gradača, Maribora in Celja, je in ostane podivjanost, surovost, zločin. Nemški li-

sti bodo imenovali to delo kulturno delo! — Slava jim!

Politični ogled.

— Proti liberalnemu učiteljstvu so začeli na Goriškem prav odločen, boj, posebno med odraslo mladino. Na mladeničkem tečaju dne 8. t. m. v Mirnu se je sprejela naslednja rezolucija: „Mladenci, mladenke in može iz cele Goriške, zbrani na stotine na mladeničkem tečaju v Mirnu pri Gorici, protestirajo proti sklepu in rezolucijam svobodomiselnega učiteljstva v Gorici, ki se je ondaj postavilo očito nasproti idealom krščanske in ljudske vzgoje, protestirajo pa ogorčeno tudi proti šolskim oblastem, ki mesto da bi bile nepristranske, zapostavljajo krščansko misleče učiteljstvo za svobodomiselnim. Mladenički shod izjavlja, da bo vsak posameznik v mladenički organizaciji, kar je v njegovih močeh, delal na to, da onemogoči z bojem z vsemi sredstvi, ki so so za to na razpolago, delovanje protikrščanskega učiteljstva v šoli in izvun šole.“ Navdušenja in gromovitega pritrjevanja, s katerim je bila ta rezolucija soglasno sprejeta, ni mogoče opisati!

— Hrvatska. Listi poročajo, da ima sabor že naslednika banu Raucha, in sicer v nekem politiku izven strank, ki mu je pa hrvaško-srbska koalicija naklonjena. Poslanec Stjepan Radić priporoča v slučaju, da bi sabor do 1. oktobra še ne bil sklican, naj se pošlje k Njegovemu Veličanstvu odposlanstvo, ki bo prosilo, naj se sabor takoj skliče. Ce bi vladar odposlanstva ne sprejal, ali prošnje ne uslušal, naj izdajo vse stranke skupen proglaš naroču, da je prenehala med kraljestvima Hrvatsko in Ogrsko vsaka ustavna zveza in da bo smatral hrvatski sabor kraljevino hrvaško kot samostojno in neodvisno deželo v okvirju monarhije in njenih skupnih zadav.

Malá politična naznanila.

Dne 10. septembra: Iz Sarajeva dohajo poročila, da vpoklicajo pod orožje rezerviste zadnjih dveh let. — Unadni brzojavlji poroča, da postane češki deželni maršal princ Ferdinand Lobkovic, njegov namenik pa dr. Karol Urban. — Listi poročajo, da namerava v delegacijskem zasedanju predlagati Slovenci, Čehi in socialdemokrati, naj se podeli Bosni in Hercegovini parlament. — Med bukovinskimi kmety je začelo jako nevarno vreti in je nevarnost, da izbruhnejo kmečki upori.

Dne 11. septembra: V vojniških krogih se govori, da se bo cesar pri vojaških vajah v Vesprimu od armade poslovil, ker vsled svoje visoke starosti ni več kos težavam. Iz tega se sklepa, da se cesar namerava odpovedati prestolu. — Včeraj dopoldne se je vršil v Budimpešti skupni ministrski svet. Razpravljalno se je pred vsem o najnovejšem gibanju za ustavo v Bosni. — Mačedoni so v boju dne 7. t. m. izgubili nad 1500 mrtvih in ranjencev. — Perzijski vojni minister zbirajo vojake in je obkolil šahovo taborske s topovi, ker se boje novih nemirov. — Prejšnji dani justični minister Alberti je poneveril tekom 14 let 10–12 milijonov kron.

Dne 12. septembra: Ministra Aehrenthalha in bana Raucha je sprejel včeraj cesar v avdijenci. — Bolgarski knez pride dne 23. t. m. s svojo soprogo v Budimpešto. — „Hrvatstvo“ javlja, da bo odslej hrvaška katoliška stranka samostojno nastopala. — Evharistični shod, ki se vrši ravno kar v Londonu, je izrazil sv. očetu neomajano udanost ter je prejel od kardinala Vanutelli pa pečev blagoslov. — Dne 9. t. m. je došla iz Belgrada na Dunaj prva posljačev meso v širih železniških vozovih z zaklanimi prašiči. Meso se je hitro prodalo. — Hrvatski sabor namerava vladu kmalu sklicati, da reši proračun. — Sah je ob rojstvu svojega sina pomilostil skoro vse politične zločince s pogojem, da zapuste Perzijo.

Dne 13. septembra: Cesar je zaprisegel 11. t. m. dopoldne v Budimpešti novo imeno-

vane tajne svetnike, med njimi barona Raucha ter jih potem zaslišal v avdijenci. — Nemški župani in poslanci z južnega Češkega imajo dne 28. t. m. skupno posvetovanje, kako ustaviti češko prodiranje. — V Pragi se vrši po trgovinskem ministru sklicana konferenca tajnikov trgovinskih zbornic in obrtnih poročevalcev deželnih vlad. — Novi italijanski dunajski poslanik postane menda knez Frasso Dentice, dunajskoga italijanskega poslanika vojvoda Avvaro premeste v Berolin. — Zunanji minister Aehrenthal in ruski zunanji minister Izvoški se snideta na moravskem gradu peterburškega avstro-ogrškega poslanika. — Maroški sultan Abdul Azis je pozvan, naj pride takoj v Tanger, sicer bo nekdo drugi proglašen za sultana.

Dne 14. septembra: V Budimpešti se je otvoril 8. katoliški shod. — Na Dunaju se je danes posvetoval srbski zunanji minister dr. Milošanovič z baronom Aehrenthalom. — Ogrski državni zbor bo pričel zborovati dne 22. septembra. Meseca oktobra se vloži volilna preosnova. — V Tebrisu v Perziji se je vršil dne 12. t. m. krvav boj med revolucionarji in Maku-jezdci, ki so došli s 6 topovi. — Danski ministrski predsednik Christensen je podal kralju ostavko.

Dne 15. septembra: V Vesprimu na Ogrskem so okrašene vse hiše z zastavami, da cesarja dostojno sprejmejo. Večina generalov je že došla v Vesprim. — V Turčiji je radi slabе letne lakota. — Španski poslanik je odpotoval v Tanger z naročilom, naj se pripozna Malej Hafida.

Razne novice.

* Iz sodne službe. Sodnim kanclistom v Sevnici je imenovan g. Martin Pen, v Marenbergu g. Ivan Vuk.

* Iz pošte. Poštni asistent Anton Paul je premeščen na lastno prošnjo iz Zidanega mosta v Celje.

* Papežev jubilej obhaja lavantinska škofija prihodnjo nedeljo dne 20. septembra. Na predvečer se bo po vseh cerkvah zvonilo z vsemi zvonovi. Drugi dan bo slovenska služba božja s Te Deumem.

* Krščansko slovensko učiteljstvo je zborovalo v nedeljo v Bohinju. Vkljub žuganju liberalnega učiteljstva in Slov. Naroda je bila udeležba povoljna.

* Odlikovanje. Gospod Norbert Zanier v Št. Pavlu pri Preboldu, ki ima v Bučah in v Višnjanu vzorno urejene in novo zasadjene vinograde, se je udeležil poskušnje vin na Dunaju, kjer je bil njegov rizling priznan za prvega. Na podlagi tega je bil g. Zanier povabljen, naj razstavi svoja vina na mednarodni razstavi v Karlovi varuh na Češkem in tam mu je razsodišče prisodilo častno diplomo za častno znamenje in veliko zlato sveti-

* S. K. S. Z. je v preteklem mesecu spet kaj lepo napredovala. Svojo skrb je pred vsem posvetila izobrazbi ljudstva, posebno mladine. Priredila je, v to svrhu mladenske shode pri Sv. Roku, v Šmarju, na Vidmu in Nazarjih. Dne 9. avgusta se je vršil dekletski shod na Sladki gori ob udeležbi nad 1500 deklet, kateremu je sledil dne 8. septembra drugi, pri Sv. Križu pri Slatini, ki je bil skoro enako dobro obiskan. Ustanovila je v preteklem mesecu dve novi društvi: 15. avgusta, v Leitersbergu pri Mariboru in 30. septembra v Dramljah. V Mariboru je, otvrljala ljudska knjižnica, katere se ljudje pridno postavljujejo. Za centralno knjižnico je naročila vsa Spillmanova dela po dva izvoda, ter je sedaj zopet naročila večje število knjig leposlovne in poučne vsebine, ki jih bo deloma ali porabila za centralno knjižnico, ali pa izposodila knjig potrebnim članicam na deželo.

* Vseavstrijska katoliška organizacija. Krščanska organizacija v Avstriji vsebuje razne skupine, ki so razdeljene po narodnostih in deželah in ki jim je v svojem krogu zajamčena samostojnost. V obrambo skupnih interesov in teženj je ustvarjena nekakšna zveza v osrednjem katoliškem odboru za Avstrijo s sedežem na Dunaju. Dne 7. septembra ta odbor imel svoje zborovanje v Marijinem Celiu. Prišli so z vsečine zastopniki vseh škofijskih organizacij. Spodne Štajersko je zastopal prof. dr. Jos. Hohnjec. Iz poročila, ki ga je podal, so odborovi člani, z radostjo in obenem z velikim priznanjem spoznali, da Slovenci v marsikaterem oziru prednjačimo drugim narodnostim, osobito z ne-politično organizacijo po izobraževalnih društvih, mladihskih zvezah itd. Marsikateri izmed navzočih zastopnikov si je pozneje izprosil navodil za to organizacijsko panogo. Ko je dunajski poslanec Kunischak stavljal predlog, naj bi se tekom prihodnjega leta na Dunaju priredil socialni kurz ali šola za organizatorje, je dr. Hohnjec izrazil upanje, da bodo tudi nemške narodnosti v tej šoli dobile prostor; ob enem pa je pozornost delegatov obrnil tudi na poljudne socialne kurze in njih velik posmen med drugim dokazal z uspehi, ki jih je v tem oziru imela S. K. S. Z. na Štajerskem. Zastopniški zbor je nadalje sklenil, da se drugo leto predi splošni avstrijski, katoliški shod na Dunaju v prvi polovici meseca septembra. Da bo načelo posloilo kolikor toliko popolno, so pripomnimo, da so

zastopniki imeli priliko prisostovati prelepi cerkveni slovesnosti kronanja marijaceljske Matere, božje in božjega Deteta s kronama, ki ju je posiral in blagoslovil sv. Oče Pij X. Po končanih cerkvenih obredih so se poklnili papeževemu zastopniku, dunajskemu nuncijski knezu Granito di Bellmonte.

* Koledar slovenskega katoliškega narodnega dajaštva izide prihodnji teden. Ker bo njegova vsebina zelo zanimiva in aktuelna, opozarjam nanj že zdaj vse dijake somišljenike in gospode prijatelje. Cena mu bo 80 vin.

* Knjižnica S. K. S. Z. je zopet nakupila te dni za okoli 500 K novih knjig ter je sedaj gotovo s knjigami najboljše založena knjižnica na Spodnjem Štajerskem.

* Slov. kat. akad. teh. društvo „Zarja“ v Gradcu naznana itt. abiturientom, ki žele vstopiti v društvo, da daje glede študij na graški univerzi in glede življenja v Gradcu rade volje informacije društveni tajnik, Pavel Rupnik, stud. iur. v Št. Vidu nad Ljubljano.

* Slavnost narodnih nos v Ljubljani je uspeila kakor malokatera veselica doslej. Veliki prostori hotela Uniona so bili natlačeno polni slovenskega ljudstva, ki se je divilo krasni narodni nosi in ubranemu petju. Tudi iz Štajerskega se je udeležilo lepo število rodoljubov te slavnosti.

* Zlata mladina. Za mladenskim gibanjem na Štajerskem je prišel prvi mladenski shod v Mirnu na Goriškem. In sedaj napovedujejo kranjski listi, da je tudi med kranjskimi mladenci zavel nov duh. Mladina se probuja in želi svojih shodov. Prvi mladenski shod na Krajiškem se vrši dne 27. t. m. v prijazni Cerknici. Pozdrave!

* Dan goriške mladine. Veliko število mladine je videla Goriška dne 8. t. m. zbranega pri resnem delu za lastno in narodno prosveto. Goriška je imela svoj prvi mladenski shod. Govorili so na njem Podlesnik o telovadbi, dr. Breclj o vzgojeslovju, dr. Dermastia o delu med ljudstvom in Terseglav o kulturnem boju. Dr. Dermastia živo opisuje gnijelbo liberalnega izobraženstva. Navzoči burno pritrjujejo: 'Označuj kot enega najvažnejših faktorjev v narodovem probujenju gospodarsko samostalnost zlasti od liberalnega oderuštva. Mladenska organizacija naj vzgoji treznih in varčnih, mož-gospodarjev, liberalci pa naj na plesih, ki jih za svojo mladež prirejajo, zaplešejo še tisto malo pamet, kar jo še imajo.' Pozivlja navdušeno mladino, naj v obrambo verskih in narodnih načel stoji kot armada, kot nepremagljiva trdnjava. (Viharno odobravanje.)

* Vse za narod! To geslo slovenskih liberalcev čudno osvetljuje naslednji dogodek iz Istre. Za 3. septembra so sklicali slovenski naprednjaki shod zaupnikov v Dekane, radi kandidatov za deželnozbarske volitve. In koga so povabili na shod? Tamošnji narodni duhovniki niso dobili vabil. Obveščen pa je bil o shodu labonski župan. Gre se za liberalizem, in tukaj se neha narodnost. Saj vidimo tudi na Štajerskem, da mnogo niti veže naše liberalcev in nemškutarje!

* Zasluzne može slave po čudnem načinu primorski slovenski liberalci. Ljetos je preteklo sto let, odkar se je rodil na Vrdeli slovenski pisatelj Josip Godina. Vrdelčani so sklenili slaviti stolnico. Predlagala se je maša zadušnica, a večina odbora je sklenila prirediti na čast pokojnemu rođoljubu — ples. Toda najlepše še pride. Pokojnemu pisatelju v čast so odkrili spominsko ploščo, ampak ne na rojstni hiši, ker je ta uboga in v skritem kraju, ampak ploščo so vzdiali na neko drugo hišo in na njo vklesali lažnjivi napis, da se je v tej hiši rodil slavljeneč. To pa je bilo Vrdelčanom, posebno sorodnikom slavljencev vendar-le preveč. Zato je neka deklica, sorodnica pokojnega Godine, ko je končala slavnostni govornik, pred vsem zbranim občinstvom rekla: „Gostje Slovani, vi vsi ste goljufani. Hiša, na katero je vzdiana plošča, ni res rojstna hiša pokojnega Godina!“

* Dr. Kukovec, med drugimi posli tudi šefredakteur hujšajočega Narodnega lista, je na časnikarskem shodu v Ljubljani slavil ljubljanske liberalce ter videl rešitev slovenskega naroda v tem, da se naslanja na liberalne struje. Doma pred kmeti pa naši liberalci močajo biti ne liberalci, ne naprednjaki. Taki neodkriti politiki mora, narediti naše ljudstvo kmalu konec!

* Zvezo liberalnih učiteljev, ki je zboroval v Gorici, je pozdravila tudi celjska liberalna stranka ter s tem na novo dokazala, da je liberalno-učiteljska stranka, ki podpira tudi njih boj proti veri in cerkvi!

* Liberalni učitelji so se na svojem shodu v Gorici posebno navduševali za — povišanje svojih plač. Pri prihodnjih deželnozbarskih volitvah bo glavna naloga liberalnega učiteljstva, da spravi tako mož in deželni zbor, ki jim bodo plač povišali. Liberalni učitelji se bodo po shodih navduševali za ljudske koristi, mislili in delali pa za svoje!

* Nemška Štajerska se mogočno razvija ter postaja za Slovence vedno večja nevarnost. Na občnem zboru Štajerske v Beljaku se je sklenilo, da bo dala vsako leto 150.000 K. in čisti klobički obrambnega kolektiva za naseljevanje nemških rodo-

vin med nenemškimi južnimi narodi. Od tega dejanja so sme 50.000 K. uporabiti za podporo nemških obrtnikov na Slovenskem Štajerju. Štajerska je najhujša sovražnica slovenskega kmeta, kojega posestva nakupuje za nemške priseljence. Odporni proti Štajerski se naj javlja v tem, da krepko podpiramo obrambno delo S. K. S. Z. v Mariboru. Naj ne bo družbe in prilike, da bi se ne nabiralo za našo S. K. S. Z.

* Češki kmetje. Na češkem katoliškem shodu v Pragi se je ustanovila Zveza čeških katoliških poljedelcev, ki se bo razpredla po vseh čeških deželah.

* Češka mladina. Na češkem katoliškem shodu v Pragi se je ustanovila organizacija mladine po deželi in organizacija mestne mladine. Češka je večinoma industrijska dežela in drugačne so razmere v mestih, drugačne na deželi.

* Grd boj so začeli liberalci proti delovanju S. K. S. Z. za obmjene Slovence. Njihovo orožje je laž. Nikdar se od naše strani s takim ostrednim sredstvom ni delovalo proti liberalni obrambi družbi sv. Cirila in Metoda! Nasprotno, naši kmetje so celo zadnjih nedelj branili z nevarnostjo za življenje svoje liberalne brate pred nemškimi napadi! Domovina v zahvalo za to laž, da dobiva neka klerikalna glava iz zaklada za obmjene Slovence po 20 K za svojo agitacijo v prid S. K. Z. Urednika Furlanija in Lesničarja javno pozivamo, da popravita laž svojega lista! Tako orožje celo liberalcem ne sme biti dovoljeno!

* Proti sramotilcem! „Domovina“ v narodnem strankarstvu že davno nadkriluje „Narodni List“ in najbrž namerava z besnostjo, s katero napada duhovščino, pokazati, da je sposobna razviti se v dnevno glasilo Narodne stranke. Prepričani smo, da se naši somišljeniki za „Domovino“ nesramnosti zmenijo toliko, kolikor se pošten človek pobriga za bevkjanje hriparevga kužka ali za zmernjanje poučnega fantalina. Napadanci naj smatrajo pod svojo častojo, da bi se branili proti ljudem, ki so se celo vrsto let živili od duhovniškega denarja, zdaj pa nimajo višjega narodnega in prosvetnega cilja, kot da blatio in sramotijo duhovščino. Pozabiti pa ne smemo in tudi nikdar ne bomo, da so sodgovorni za nesramno in hudo pisavo tega lista tistih gospodje, ki tvorijo izdajajoči konzorcij, in ti so: advokat Serne, advokat Vrečko in odkritosrčni nadstrankar Jošt. Naši somišljeniki, bodoči med razumnostv bodisi iz kmečkega stanu, naj si dobro zapomnijo ta-le imena!

Za S. K. S. Z. daroval gospod M. Napast 1 K; Muršič Franc, 2 K za napade v Štajercu in Mariborci.

za S. K. Z. je daroval g. Fr. Tanjek v Vogričevih 2 K.

Knjižnica S. K. S. Z. se nahaja v Koreški cesti št. 5 I. nadstropje. Odprta je med tednom do 7. ure zvečer, v nedeljah in praznikih od 10.—11. ure dopoldne.

Mariborski okraj.

m Izobraževalno društvo Leitersberg-Karčevina je začelo delovati in vabi vse posestnike, viničarje, delavce in obrtnike teh dveh občin, da pristopijo k društву, ki ima svojo sobo v viničariji hotela Alwies. Vsak član, dobi vsako nedeljo po eden list na dom in si lahko izposodi knjige za čitanje ob nedeljah od 9. ure naprej do 12. Za člane se bodo pričela črez mesec dni raznovrstna predavanja o raznih stanovskih vprašanjih, gospodarskih in poučnih rečeh. Nikdo naj ne zamudi priti ob nedeljah v društvo! Pristopajte pridno vši brez razlike stanu v društvo! Dobček boste imeli le sami! Društvo vam bo nudilo raznovrstnega pouka in zabave. Več bode udov, tem lažje bode delovali odbor za nje! Na svidenje torej vsako nedeljo v viničariji hotela Alwies!

m Dijaška kuhinja v Mariboru. Letošnji občni zbor, z običajnim vsporedom ima društvo „Dijaška kuhinja v Mariboru“ prihodnji četrtek, dne 24. t. m. ob 5. uri popoldne v obednici tukajšnjega bogoslovlja. Vsi udje se prijazno vabijo, da se zborovanja udeležijo, s pripombo, da se posebna vabila ne bodo razpoložila.

m Maribor. Kakor se nam z verodostojne strani poroča, udeležil se je napadov na Slovence v Ptiju tudi nek pisar, tukajšnjega vinotržca Přímerja. Beležimo to vest, da spozna naša ljudstvo, kje naj išče svoje prijatelje.

m Maribor. Dne 5. t. m. je potnik iz Kranjske prošel na mariborskem kolodvoru za vozni list v Hoče. Ker nemškega imena res ni vedel, je moral oditi od prvega okencja brez listka in še le pri drugem se mu je posrečilo. Kaj pa, ko bi drugo ne bilo odprtlo? Kljub temu le še izgovarjajte imena slovenskih krajev po slovensko!

m Roparski napad. Brezposelna Marija Pulko se je sešla dne 10. t. m. v Žganjarni v tržaški cesti 9 z dvema možema, ki sta jo povabila, naj gre žnjima na Pobrežje. Ko so sli skozi Strašunov gozd, zgrabi naenkrat eden teh možkarjev Marijo Pulko, drugi pa ji vzame žepni robec, v katerem je bilo 14 krov. Roparska je mariborska policija poiskala in zapala.

m Studenci pri Mariboru. Načelstvo hranilice in posojilnice v Studencih pri Mariboru je sklenilo, v svoji zadnji seji dne 9. t. m., da bode poslovalo ob sobotah ne samo popoldne od 4.—6. ure, ampak tudi dopoldne od 9.—11. ure, vsled česar se nudi kmetom, ki prihajajo navadno dopoldne v mesto, ugodna prilika, da pridno obiskujejo svoj zavod.

m Redka slavnost. Dne 24. avgusta je obhaljal nekdanji postajevodja v Lembahu in Radeckijev veteran gospod Jernej Tominc v krogu svojih sinov, hčera in vnukov svojo 80letnico. Da so mu njegovi prijatelji pokazali svoje spoštovanje, katero vživa v Lembahu, so mu priredili pri gosp. Robiču kaj vesel večer in pri tej priložnosti nabrali za Ciril-Metodovo družbo 8 Kč 40 v. S pozdravom se o tem obvestijo tudi njegovi oddaljeni prijatelji in znanci.

m Sv. Križ pri Mariboru. Štiridesetletnico zakonskega življenja sta dne 7. t. m. slovesno praznovala tukajšna zakonska Franc in Elizabeta Kancler v krogu svojih otrok in vnukov. Daj jima ljubi Bog včakati še zlato in dijamantno poroko!

m Od Sv. Križa pri Mariboru. Lepa je bila dne 7. t. m. veteranska slavnost šestdesetletnega vladarskega jubileja presvitlega cesarja, tako se je glasila splošna sodba o tej prireditvi. Ves kraj je bil praznično oblečen, iznad cerkvenega stolpa in iz hiš so veličastno plapolale cesarske in narodne zastave. Krasen prizor se je nudil običajni mnogi navzočih vernikov, ko je ob pol 10. uri med vbranimi zvoki godbe prikorakalo nad 60 dosluženih vojakov pod poveljstvom cerkvenega ključarja Hlebiča v cerkev k slovenski službi božji. Z njemu lastno zgovornostjo je vlč. g. duh. svet. in profesor dr. Medved pričujočim veteranom na podlagi besed Kristusovih: "Dajte cesarju, kar je cesarjevega!" — v svojem govoru na srce položil troje povelje ali trojni opomin: Ljubite svojega cesarja, spoštujte svojega cesarja, posnemajte svojega cesarja! Marsikatero oko se je med izbornim govorom s solzami ginjenosti porosilo. Po dokončani službi božji so dosluženi vojaki pred cerkvenim govornikom dr. Medvedom, dr. Pipušem in tremi najstarejšimi veterani defilirali, potem so se podali v šolo, kjer je poveljnik Hlebič v svojem slavnostnem govoru na kratko v zbranih besedah opisal življenje presvitlega jubilarja. Opoldne so se zbrali vsi veterani v gornjih prostorih g. Hauptmanna k skupnemu obědu, katerega so se na prijazno povabili kot gostje udeležili tudi č. g. dr. Medved, rojak dr. Pipuš s soprogo in domaćem g. župnikom. Vrstile so se jedrnate napitnice: g. dr. Medved je napil presvitemu cesarju-jubilarju, g. dr. Pipuš slovenski domovini, ki obhaja letos, kakor je gospod govornik prav dobro povdarjal, 60 letnico svojega preporoda, g. Hlebič č. g. dr. Medvedu in domaćemu g. župniku, g. župnik poveljniku Hlebiču in vsemu možtvu, g. načuditelj Hauptmannu skupni vzajemnosti. Posebno poohvalno se mora omeniti, da so vsi veterani zopet skupno prikorakali tudi k popoldanski službi božji, in tako prav gulinljivo očitno pokazali svoje krščansko preprizanje in globoko vernost v lepo vzpodbudo vsem župljanom. Mogočno pokanje možnarjev je pa tudi daleč na okoli naznanjalo širnemu svetu, da se pri Sv. Križu vrši nekaj posebnega. Lepo slavlje ostane gotovo ne le udeležencem, ampak vsem župljanom v trajnem spominu.

m Sv. Marija v Puščavi. V našo tiko in pa mirno Puščavo so prišli v nedeljo dne 6. septembra štiri fantje od Sv. Lovrenca v gostilno g. A. Eichholzera razgrajat. Gostilničar jim je kimal zopet pokazal pot v St. Lovrenc nazaj. A med potom blizu na meji puščavske župnije so se ti fantje zopet med seboj sprli in drugo jutro so našli Petra Svajgarja z razbito glavo mrtvega na cesti; njegove tri spremljevalce pa so grali v zapor.

m Slivnica. V izobraževalnem društvu je dne 6. septembra pred mnogobrojno množico ljudstva dvakratni lurški romar, vlč. g. J. E. Kociper iz Maribora v obširnem, temeljitem in srčnoginjnjivem govoru obrazložil lurško romanje, Lurd takorekoč očividno predstavil, vmes vpletel zelo primernih — ne le verskih — naukov in opominov ter podaril veliko lurških svetinjic v spomin hvaležnim poslušalcem. Pred in po govoru je vrlo izurjena Karolina Petelinč prednašala jubileju Bremadežne primerno deklamacije. Preč. gospodu predavatelju prav iskrena zahvala. — Papežev jubilej obljajamo 20. septembra. Govori dr. A. Medved. Igrajo dilettanti. — Cesarski jubilej se obeta za nedeljo dne 4. oktobra.

m Fram. Tukaj se vrši v pondeljek na Matyjevje veliki živinski sejem. Ker je pričakovati veliko kupcev, se posestniki živine vabijo, da priženejo na ta sejem, obilo lepe živine.

m Goričanom pri Račah. Začnji dopisi v Sl. Gospodarju iz Gorice pri Račah so zdubili baje silen šum po Goriči. Da, nekateri štajercijanci se groze nekemu fantu — pa seveda ne pravemu dopisniku, da ga bodo dali v "Štajercu", ga tožili in Bog ve kaj še vse. Naj le dajo v Štajercu, pravega dopisnika gotovo ne bodo. Dopisniku iz Gorice pa bi svetoval, naj naznani goričke štajercijance po imenih v Slov. Gospodarju, saj jih ni več ke dva cela moža in par baburčk, ki dajo Gorici sramoto.

m V občini Hošnica so bile pretekli pondeljek občinske volitve. Izvoljeni so sami vrli narodni možje.

m Sv. Marieta ob Pesnici. V soboto, dne 5. t. m., okoli 5. ure popoldne, je udarilo v viničarjo J. Majhena, veleposestnika in krčmarja pri Sv. Barbari pri Mariboru. Leseno in s slamo pokrito poslopje je zgorelo do tal. Pohištvo in živino so hitro rešili bližnji, sosedji.

m Jarenina. Veselica, ki jo je priredilo dne 30. avgusta tukajšnje bralno društvo v proslavo šestdesetletnico vladanja presvitlega cesarja, se je dobro obnesla. Pri kapeli sv. Mihaela je bil postavljen lep oder, kjer je gospod kaplan Vračko v vznesenih besedah pozdravil nad 500 brojčico mnogžico. Povedal nam je v kratkih, a vznesenih besedah, kako se veseli vsa Avstrija šestdesetletnico vladanja sivilskega starčka. Pozval je tudi vse navzoče, da so zaklicali gromoviti trikratni živio na čast našemu presvitemu cesarju. Prolog je govoril mladenič Franc Sekol. Nato so se oglasili naši pevci, ki so zapeli pesem: "Pozdravljam te, gorenska stran." Slavnostni govornik sedmošolec Janez Supanič je govoril o treh čedadnostih, ki dajo našega jubilarja, namreč: plemčnost, radošnost in junaška neustrašenost. Ploskanje, ki je sledilo njegovemu govoru, je bilo priča, da je govoril izvrstno rešil svojo nalogo. Potem so še prepevali pevci krasne pesmi: "Ob tamburici", in "Gospod dan" ter cesarsko pesem. Mladenkč Tončka Ul je deklamirala "Jareninsko himno." Prav ponosni smo lahko Jareninčani, da imamo svojo himno, v kateri se prepeva udanost Jareninčanov do cesarja. Da se je veselica takoj krasno obnesla, gre posebna hvala vrlim pevcom in gosp. povedovdu, ki se je mnogo trudil. Veselica bo ostala gotovo vsakem v trajnem spominu.

m Sv. Ana na Krembergu. Shod S. K. Z. se je nepričakovano dobro obnesel. Nač 100 mož, mož značajnih, je poslušalo pažljivo poldružno uro trajajoči govor poslanca Roškarja. Veselica se je bralo, razlike poslušalcev, ko so po tolikem času videli govornika iz svoje sredine, ki jim v jašnjih, poljudnjih izrazih razkazuje delovanje poslanca S. K. Z., njihov napor v korist kmčkega ljudstva. Da pa njihov trud ni brezuspešen, je treba, da se vse ljudstvo na kmetih združi v močno zvezo, ki bi imponirala po svojem številu. Zato vabi vse poslušalce, in po njih vse zavetne posestnike in neposestnike, da postanejo udaji S. K. Z. Glasni živoklici so pričali, da je govor bil govorjen iz srca, da pa je tudi segal v srce. Dal Bog, da bi tudi vsi spoznali potrebo skupnega delovanja, tedaj je zagotovljena kmečkemu ljudstvu boljša prihodnost. Nazadnje je govoril še poslanec Kern, v delovanju v dejelnem zboru, zlasti o neopravičenih zahtevah učiteljstva. Shod je bil dokaz, da se tudi pri nas vzbuja zavest o potrebi skupnega dela.

m Sv. Martin pod Vurbergom. Smartinski tamburaši veselo napredujejo in so tudi darovali kmečkemu bralnemu društvu pri Sv. Martinu 4 K. Večina smartinskih fantov že nosi mladeniče značke. Veliko pa je takih, ki ne morejo slišati našega tamburana in ki jih naši znaki zelo bodejo v oči. Bodil jim, mi pošteni fantje se tega ne ustavimo. Slovenski fantje, le pogum! Pokažimo našodnost v dejanski ljubezni do svoje domovine s tem, da širimo izobrazbo in domovini zdravilih, krepkih, izobraženih ljudi. Vstrajni, moramo biti, ker naši nasprotniki imajo sredstva, denar, vladu, na svoji strani, mi pa ne. Pomagajmo si torej po moči sami! Ostanimo trdni in vera naj nam ostane vedno drag zaklad. — Slovenski smartinski fantje.

m Mladenički shod v Poljčanah dne 20. septembra se vrši po sledenem dnevnem redu: Ob ½10. uri se zborejo mladeniči pri Gajšeku ter od tod v skupnem sprevodu odkorakajo v cerkev. Ob 10. uri sv. maša s cerkvenim govorom za mladeniče. Govori studenički župnik Josip Čede. Popolansko zborovanje se začne v prostorih gospoda Gajšeka ob ½1. uri. Govorijo gospodje Žebot, Pišek, Pušenjak in drugi. Mladeniči, ta dan v častnem številu v Pbljane.

m Slov. Bistrica. Dne 13. t. m. se je vršila v Slov. Bistrici otvoritev hotela "Austria", prekrasnega poslopja, ki ga je postavila posojilnica. Dasi so nasprotovali slov. bistr. Nemci in nemčurji ter hoteli onemogočili otvoritev, četudi je nagajalo vreme, vendar je privelo ljudstva od daleč in bližu ter napolnilo vrt do zadnjega kotička. Videjmo smo goste iz Gornje Radgome, iz Konjic in celega slovenjebistrškega sodnega okraja. Po blagoslovovanju je pozdravil goste g. dr. Lemež. Zasvirala je polnoštevna narodna godba iz Slov. Bistrice, ki je proizvajala vse točke v splošno zadovoljnost. Nadalje smo občudovali gg. pevce pod vodstvom g. načud. Poljanca, ki so peli najtežje skladbe sigurno in precizno. Veselični odbor jim izreka tem potom najtoplješo zahvalo, da so se odzvali njegovemu vabilu. Predvsem se pa spominjam narodnih gospa, kakor dr. Lemežev, Čakšove, Ilovškove, Krulčeve, Novakove, Pintarjeve, Španove, Šucove, Troyerjeve, Založnikove in gospice Bohakove, ki so oskrbeli izborni pecivo; — hvala jim za poživovalni trud! Zahvaljujemo se nadalje cenjenim gospicam, ki so se trudile neumorno do pozne noči s predajanjem cvetk, peciva, razglednic, konfetov itd. Posebna hvala gre sledenim gospicam: Feigel, Goričan, Lah, Lorber, Novak, Smeh, Starovanik, Špan, Troyer. Kot slavnostni go-

vornik je nastopal laporski župnik g. M. Medved. Govoril je ognjevito in prepričevalno. Omenil je kratko ustanovitev posojilnice, opozarjal naš je na braće Čehe, ki govore s tujcem vedenje v svojem jeziku, ki ne pozabijo niti za trenotek, da so Čehi. Povdral je, da je ta stavba slovenski dom, sezidana od naših žuljev ter nas vabil, naj se zatekamo vanj z zaupanjem. Ko se je zvečerilo, smo šli v dvorano, kjer smo opazili ličen, toda krasen oder. Predstavljala se je enočljanska igra "Bratranec", ki je vzbujala mnogo smeha. Nato se je razvila v notranjih prostorih prosto zabava, ki je trajala pozno v noč. K temu je pripomogla mnogo izborna postreža g. hotelirja Starovasnika, ki ga priporočamo najtoplje. Vsi smo bili edini, da se smidemo še mnogokrat v tem krasnem poslopu, v svojem "Narodnem domu", kjer se hočemo navduševati za zatirani slovenski narod, ter se posvetovati stvarno o sredstvih, kako mu odpomoči. Najlepša prilika za to so gotovo veselice, prepojene z narodno-navdušenimi govorji.

m Sv. Križ pri Mariboru. Še enkrat se opozarja na cesarsko jubilejno slavnost, katero priredi tukajšnje bralno društvo zadnjo nedeljo tega meseca, dne 27. septembra popoldne pri Sv. Urbanu nad Mariborom. Vrši se pa sledenem sporednu: a) Ob 2. uri v podružni cerkvi Sv. Urbana litanje z blagoslovom. b) Ob 3. uri: a) Pozdrav došlih gostov; b) Na planine! Moški zbor; c) Cesarske šestdesetletnico. Deklamacija; d) Slovo od lastovke. Mešani zbor; e) Slavnostni govor, govor č. g. Ev. Vračko; f) Cesarska pesem; g) Pobratimija. Moški zbor; h) Krčmar pri zvitku rogu. Igrokaz v enem dejanju; i) Prišla bo pomlad, venček. Mešani zbor; j) Triglav, moški zbor; k) Venček narodnih pesmi. Mihelčič. Mešani zbor. l) Prosta zabava. V odmorih svira godba na lok. Vstopina za osebo 40 vin. Dne 27. septembra torej vsa slavna društva in vsi rodoljubi od bližu in daleč na prijazen hribček Sv. Urbana pri Mariboru! Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

m Laporje. Izobraževalno društvo v Laporju priredi v spomin letošnjega trojnega jubileja v nedeljo, dne 27. t. m. v društvenih prostorih jubilejne slavnosti. Na sporednu so deklamacije, slavnostni govor, petje mešanega zborja, predstavljali se bosta tudi dve igri: "Dom in tujina", prizor iz življenja in "Ne vdajmo se", kratkocasna v enem dejanju. Vstopina za stojisko 30 vin, sedeži I. vrste 1, K. II. vrste 60 vin. Prijatelje od bližu in daleč vabimo k najobilnejši udeležbi!

m Št. Janž na Dr. polju. Tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo ima prihodnjo nedeljo t. j. 20. t. m. popoldne po večernicah ob 3. uri svoj redni občni zbor s sledenim dnevnim redom: 1. Volitev novega odbora. 2. Volitev treh računskih pregledovalcev. Odbor.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Tolovajski napad nemških in nemškutarskih barab na Slovence v Ptiju, daje povod mnogoterim mislim, ki se, porajajo človeku, ki pazno razmotri položaj. Popolnoma smo preprčani, da bodo okoliški Slovenci nemškim in nemčurskim trgovcem in gostilnici dali primeren odgovor! Posebno še v tem ozirupičakujemo krepkega odpora od slovenskih žen in deklet, ki so bile, po nemških nesramnežih tako žaljene v svojem včrskem čustvu. To je prva misel, ki nam jo podajajo dogodki v Ptiju. Nepristransku presojevalcu pa se še vasiljuje drugo premisljevanje. Štajerci in nemški listi so že dolgo časa hujskali proti ptujski prireditvi, Ciril-Metodove družbe. Plakati so po Ptiju, Celju, Mariboru in celo po Gradeu hujskali že več dni prej nemško mularijo proti miroljubnim Slovencem. In kaj, so proti temu storili, tisti slovenski poslanci, ki so se nameravali udeležiti ptujske skupščine in so res bili navzoči? Kaj je storil velmogočni Ploj, veliki hmeljar Roblek in gospod dr. Jurčič? Kaj so ti, skrbni možje storili za varnost slovenskih kmetov in tudi slovenske inteligenčne? Če se v zadnjem trenutku, ko so že tolovajti vihteli palice nad slovenskimi glavatimi, odpoljše kak telegram po pomoč v Gradec, je že prepozno. Ne moremo si kaj, da ne bi te poslanske brezbržnosti in slabotnosti ozigosali pred slovensko javnostjo! Da so se prireditelji ptujske slavnosti pravčasno obrnili na poslance, ki so uplivnejši in bolj energični, bi se stvar obrnila drugače in bi nemčurska predravnost bila zatrta že v kali.

* Slovenski kmetje pozor! Sedaj glejte in spoznavajte štajercianstvo! Njegovi pristaši so slovenske kmetje in kmetice zasmehovali, jih pretepali, pijuvali na nje; ko so prišle romarice iz Maribora, so jih štajercijanci in nemškutarji napadli, podivljano metali križe, katere so prinesle iz božjega pota, na tla, teptali, teptali po njih in zasramovali pobožne ženice. Slovenski kmetje! to so naši štajercijanci, naši nemškutarji. Kadar še pride kak nemškutarski mestjan Vas prepričavat o dobrih namenih štajercianstva, pokažite mu vrata na izdatni način. Le možnost nas se reši teh ljudi!

* Zanimivi zločini nemškutarskih pretepačev v Ptiju! To niso bile več politične praske ali demonstracije. Zločini so se goždili in še več bi jih bilo, če bi niso bili Slovenci takšni mirni in pohlevni. V veliki manjšini so bili Slovenci; to je pač jasno, da ni nobeden izzival. Pa kaj se je zgodiilo! Če je šel sam Slovenec, se je vsulo kar na stotine nemškutarjev na njega in ga pretepljal. Nekemu akademiku so izbili skoraj oko; posestnika Brenciča so vknlenili in ga gnali v zapor; vkradli so mu 240 kron. Dr. Žrjavu so vkradli klobuk in usnjato mošnjo. Neštevilno oblek so poškodovali gospodom, gospemu, kmetom in kmeticam. Ali niso to zločini? Toda za spodnještajerske nemškutarje ni nobenega zakona pravice!

* Ptujski izgredi. Kakor je znano, so sodelovali pri teh napadih na Slovence tudi nemškutarski komiji raznih nemškutarskih trgovcev v Mariboru, Celju in Ptiju. Slovensko kmečko ljudstvo bode pač

vedlo izvajati posledice takih napadov. Dobili smo dopise od odličnih kmetov iz ptujske okolice, ki prsegajo, da ne bodo nikdar prestopila praga nemšurške ali nemške trgovine in da bodo agitirali, da tudi noben drug kmet tegla ne stori.

K ptujskim zločinom! Kaj pa bi naši nemškutarji rekli, če bi jim Slovenci vračali milo za draga in istotako ravnali z nemškimi izletniki, ki pridejo na deželo. Cudili se ne bi, če bi se kaj takega pr. petilo in očigled ptujskih izgredov.

p **Sv. Marko** niže Ptuja. Dne 9. avgusta se je slovesno blagoslovila kapela v stojanski občini, katero je dala prenoviti občina. Lepo opremljena in belo oblečena dekleta so Marijino podobno nesla od sosedne kapelle v procesiji med krasnim petjem v novo prenovljeno. Po krasnem nagovoru č. g. župnika je ostalo malokatero oko brez solz. Kar drugo nedeljo je bila blagoslovljena krašno prenovljena kapela v Zabovcih, katero je dal prenoviti vrli posestnik Korošec. Dne 20. in 21. avgusta smo imeli večno molitev. Vesel je bil vsak, ki je gledal, kako se ljudstvo udeležuje te slavnosti. Prislopilo je ta dva dne do 1000 ljudi k mizi Gospodovi. Dne 30. avgusta sta se zopet slovesno blagoslovila 2 križa, in sicer veleposestnika Ljubeca iz Zabova ob veliki cesti in zabovski občinski. Dne 8. septembra po večernicah se je v domači cerkvi slovesno blagoslovila ob asistenci treh duhovnikov, od katerih je eden bil iz pruske Slezije, podoba lurske Matere božje. Potem se je vršila ogromna procesija do Bezjakove nove kapelle. Belo obtečena dekleta so nosila Marijo in jo po blagoslovu položila na nov njej odločen prostor. Ljudstva se je kar trlo. Da bi pa imeli tudi kakšno drugačno zabavo, da bi se razvedrili, so poskrbela vrla dekleta dne 6. in 13. septembra. Bralno društvo je priredilo igro „Lurška pastarica“. Kar načuditi se nismo mogli spremnosti igralk. Vsa oprava, kakor oder, obleka in sploh vse je bilo zelo okusno narejeno. S ponosom so gledali starisci svoje hčerke na odru. Pohvaliti moramo posebej 2 mladenki, ki ste si največ prizadevali, da je vse tako izločno izpadlo. Ti ste Marija Kostanjevec in Neža Petek. Vsa čast jima. Da bi pa imeli zabavo med odmorom, je praskrbel naš izvrstni organist, Jožef Kegl, s svojimi tamburaši, kateri so prekrasno igrali. Ko smo se razšli, smo pač izrekli že, naj se kaj takega večkrat priredi. Upamo, da nam bralno društvo to želijo uslisi.

p **Gospodarsko in bralno društvo** pri Sv. Trojici v Halozah priredi v prostorih svoje čitalnice tik gostilne g. J. Belina pri cerkvi, v nedeljo, dne 20. septembra područen shod. Za vsakega vinogradnika pred branjem važne točke bode razpravljal eden izmed gg. dež. v. uradnikov Belle ali Zupanc, petje pa bodo priskrbeli domači trojški fantje.

p **Cirkovce.** Danes ne bomo grajali, temveč pohvalili naše ognjegascce. V spomin domače cesarske veselice so odpravili nemški napis, ostal je ed nemškega spakedranega napisa le F v znamenje, da je cirkovška nemščina šla fuč. Sedaj je samo slovenski napis, kar je edino pametno. Kdo bo neki vesil nemške napise v Cirkovcah, ko ni nobenega pristnega Nemca. Kje pa v nemških krajih vesijo Nemci slovenske napise? Gasilni dom vendar ni nobena grajzlarja, kjer bi morala biti napackana vsaka klobasa na deski. Domači ognjegasci to tudi razumajo, zato navdušeno popevajo „Hej Slovenci...“ in „Črna zemlja naj pogrezenje...“ Dvema gospodekomu to sicer ne diši, a res je le: „O, ljubi Avguštin, nemški napis je hlin!“ Nekdo je rekel, da mora zopet vse nemško biti, da se mora kmet odkrivati pred nemško desko. No, cirkovški kmet je že toliko razumen in ni takšnega hlapčevskega mišljenja, da bi se bal tiste drobne nemške palice, ki jo kdo v cerkev parkrat v letu prinese mesto rožnega venčen. Cirkovški kmet kot svoj gospodar ne bo na stene ob cesti vesil, se odkrival in častil tisto nemščino, s katero so marsikaterega pri vojakih surov izmerjali, suvali in zaničevali. Komur pa to diši, temu ni zdravila. Cirkovčanov in njihove slovenske govorice ni treba zaničevati; nemška tlaka je minila, je že davno fuč, naj bo tudi nemškatarska predznost fuč, ki živi ob sami milosti cirkovških kmetov — in zopet bo mir v Cirkovcah. Živila slovenska zavednost!

p **Stopreč.** V Stoprečah se je ustanovila Rajhajnova poslovnica za župnijo Stopreč in celo občino Stopreč. Prvi uradni dan bode v nedeljo dne 20. septembra.

p **V Stoprečah** je bila v soboto zvečer ob 8. uri toča, in v nedeljo popoldne je, zopet blača med nalivom. Skode ni naredila, pač pa mnogo strahu, ker se v vinogradih lepo kaže in tudi ajda obeta obilnega zrnja. Tudi slana se nam že ponuja. Že dve jutri je bila, samo bolj medla.

p **Polenšak.** Tukaj se vrši 27. septembra mladenički shod. K pridni agitaciji že zdaj vabi vse mladeniče Dravskega polja in Slovenskih gorov.

p **Zetale.** V nedeljo dne 27. septembra se vrši v Žetalah shod Slovenske, kmečke zvezze. Govori gospod državnemu poslancu dr. Korošec. Vse naše somšljenike uljudno vabimo na shod.

p **Na Vurbergu** v gledališki dvorani vurberškega gradu, priredi gospodarsko izbra evalno društvo veselico, dne 20. septembra popoldne ob treh v proslavo sv. Očeta Pija X. in Njih Velikanstva presvetlega cesarja. Na vsporedu sta dve igri: „Povod smola“ in „Krčmar pri zvitku regu“, tamburjanje in petje. V nedeljo na Vurberg! K obilni vdleževi vabi

p **Kmetijsko bralno društvo** v Žaviča priredi dne 20. septembra t. i. jubilejno veselico pri gospodu vuku v Douravi v proslavo Nj. Velikanstva Franca Jožeta. I. s sladcem vsporedom: I. Pozdrav. II. Slavnostni govor. III. Igročaz „Nezadovljivi drvar“. IV. „Kmet in fotograf“. Ata posamezni točkami svira godba. V sladcu slatka vremena se vrši veselica nasledno nedeljo, seveda le ob lepem vremenu. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Ljutomerski okraj.

I Ljutomer. Ni sicer vredno, da bi se človek pečal z listom, kakor je Stajerc. Pa da, njegovi prijatelji in naročniki vsaj nekoliko spoznajo, kako motovilo imajo v svoji hiši, evo vam zgleda iz njegovih lastnih predalov! On p.še med drugim: „... V kraj s slovensko komando! Ste znati Madžari, Hrvati, Belokranjeci ali Honveti? Vi ste zeleni Stajerski Slovenci. Ali se ne sramujete?...“ Po Stajerčevi maniri bi lahko pitali mi Stajerčance: Ste znabiti Turki, Francozi, Kitajci, ali Japanezarji, da imate ali si želite imeti nemško komando? Ali imajo Madžari nemško komando?! Prav imajo Madžari, da tako bedastega lista ne pustijo na Ogrsko! Ali imajo Hrvati slovensko komando? Ali so Belokranjeci Hrvati? In ta list piše, da so klerikali največji sovražniki ljudske šole. Ne, ne, Stajerc, le pošilja svoje dopisnike v šolo, da ne bodo pisali takih norosti! Ti pa, slovensko ljudstvo, ali se boš še nadalje dalo za nos voditi od tako neumnih listov? Ali je moč, da bi bila, kje poštena, pametna družina, ki bi tako motovilo sprejemala v svojo hišo? Dobro, ako vam Stajerc vsiljuje nemško komando, pri se ga poslužite, kadar se hoče vsiliti v vaš pošteno, krščansko hišo, pa mu le korajno zakomandirajte: Stajerc, marš!

I Sv. Jurij ob Ščavnici! Naše vrlo bralno društvo hoče svojim udom, pač tudi drugim svojim prijateljem ponuditi nekaj lepega. Dvajset let že zbirajo pevce v svojo sobo in jih vežba! To dvajsetletnico hoče letos slovesno obhajati in sicer 27. t. m. Zato se pevci in igralki že pridno vadijo. Pevci hočejo zopet z novimi točkami pokazati svoje zmožnosti in nam delati veselje, mladeniči-igralki bodo se pokazali v Šaloigri „Za letovišče“, dekleta igralki pa uprizorile krasno igro: „Najdena hiči“. Govornika nastopita domači mladenič Golinar in mladenka Nemec, slavnostni govor pa govori čg. Ivan Bosina, nekdajni pevovodja! Po končanem programu ne bo vtihnila pesem, ne govorniki, vozila bo šaljiva pošta, vse pa obseval umetni ogenj! Ali torej ne bo vredno, iti se dan k St. Juriju! Vsi prijatelji slovenske pesmi, srčno ste povabljeni!

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Prestoljne požarne brambe: jurjevska dragovinska, okolska priredijo dne 27. t. m. cesarsko jubilejno slavnost. Ob 9 urih paradični ustop z društveno godbo, potem sl. vesna sr. maša Prosta zabava v gostilni g. Trstenjakove.

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Pri občinskih volitvah v Stanetincih so zmagali sami zavedni Slovenci. Piedstova kom je zopet izvoljen mnogozuščni g. Breznik.

Slovenjgraški okraj.

s Slovenjgradec. Okraju nemu glavarstvu je prideljen kot živinozdravnik g. Franc Pirnat.

s Starirtg pri Slovenjgradcu. Bralno društvo v Starirtru je želo, dne 6. septembra pri ponavljaju igre „Požigalčeva hiči“ zopet veliko priznanja. Dvorana Narodnega doma v Slovenjgradcu je bila napolnjena radovednih gledalcev. Z igro je bil zaključen tudi program in na to se je razvila običajna prosta zabava. Ker so se razmire v Narodnem domu mnogo zboljšale, so bili gostilniški prostori polni občinstva, ki se je v bratski slogi prav dobro zabavalo in k temu so mnogo pripomogli tamburaši bralnega društva v Starirtru. Pa to je bilo vendar nekaterim gostom malo predolgocasno, seveda ne kakemu udu bralnega društva ali Kmečke zveze, ampak od drugega veira, in ko jim je Gambrinus s svojo kaptijo malo razgrel možgane, so začeli po stari navadbi zabavljati in delati nemir. Da se zabava ne moti, treba je takšne poslati malo na sveži zrak in tako se je tudi zgodilo v obču zadovoljnost vseh gostov. To se bo zgodilo tudi v prihodnje, da se mirni gospje pri svoji zabavi ne motijo in s tem je mir besedil!

s Razbor pri Slovenjgradcu. V nedeljo dne 6. septembra se je vršil tukaj poučni shod izobraževalnega društva. Udeležba je bila zadostna. Predavatelj č. g. Josip Krohn je v poljudnem govoru razvijal pomen in namen društva. Društvo ni ustavljeno le za kratek čas, ampak pred vsem za poduk, pri katemer pa se na pošteno zabavo ne bo pozabljalo. Slikal nam je živo nekatera dnevnata vprašanja, ki kar kričijo po izpreamembni: vmes pa je spletal tudi nekaj prav zabavnih, da se je kar soba tresla od smeja. Po končanem govoru je še predsednik gospod Pačnik povedal nekaj spodbudnih besed, kako naj bi se vsi, posebno pa mladina, oklenili bralnega društva. Namen društva je vseskozi pošten; sovražnikov se ni treba batiti, ker vsaka dobra reč jih ima; kaj čuda, če jih ima tudi to društvo. Nadalje je vnenmal se vse tiste, ki imajo grlo za petje, naj se združijo v pevski zbor, kar pa je tudi želja ostalih udov. Nato se je shod mirno zavrnjal, in udeleženci so se razšli s prijetno zavestjo, da se ni zastonj snovalo izobraževalnemu društvu, ampak se bo vendarle dalo marsikaj dob-

rega v njem naučiti. Kakor vse kaže, nasprotno nekaterikov ne škoduje posebno našemu društvu; bolj ko si nekateri brusijo jezike, bolj se drugi zanj zanimajo. Ako Bog da, bo imelo društvo, predno leto poteče, okoli 50 udov, čeravno steje cela fara samo 700 duš.

Konjiški okraj.

k Konjice. V nedeljo dne 30. avgusta je imela, kakor poroča list Domovina, liberalna konjiška posojilnica 25letno slavlje. Mi bi tega še omenili ne, ker ni vredno in je škoda papirja in vsake besede; pa ker se strašno hvali načnoodlibralna stranka, koliko kmetov da je dobila na svojo stran, hočemo čisto na kratko poročati, kaj je bilo. Nobile druge nesreče ni bilo, kakor da so se tam od slavnostnega govornika dr. Božiča iz Celja pa do avokata dr. Rudoka sami sebe na vse pretege hvalili, kaj in koliko so že za kmeta dobriga storili. Ker so jih navzoči kmetje dobro razumeli, zato so se jim smeiali.

k Konjiška oklica. Kmečka hranilnica in posojilnica je naročila stroj za čiščenje žita, ki bo vsem njenim udom brezplačno na razpolago. Postavljen bo v porabo pri odborniku posestniku J. Rudolfu, po domače Dacarju, v Dobravnežu. Načneneje podatke izvejo udje v pisarni Kmečke hranilnice in posojilnice v Konjicah. Kmetje, okleinje se tedaj svojega domačega zavoda, ki ima namen, le vas in vaše gospodarstvo podpirati, drugi itak za vas ne marajo drugače, kakor samo pri volitvah.

Celjski okraj.

c Naš hotel v Celju. Z dnem 16. septembra je prešel hotel „Pri belem volu“ v last „Ljudske hranilnice in posojilnice v Celju“. Od tega dne vodi hotel podjetje najemnik „Ljudske posojilnice“ gosp. Jakob Trontelj iz Ljubljane. Hotel ima kakih 30 sob za potnike, 3 gostilniške sobe, veliko dvorano in vrt za goste ter ſijakerijo z 12 konji. Od prvega oktobra naprej bo imela v hotelu tudi „Ljudska posojilnica“ svoje uradne prostore. Pri tolikem številu sob bo vsak tujec lahko postrežen s sobo, ki mu bo ugajala, od srednje visoke do najnižje cene. Opozorjam na to zlasti gospode porotnike, ki prihajajo v Celje. Pri veliki gostilniški obrti se bo gostom ustrezalo z dobro postrežbo različnih jedil in pihač, tako da se Celjanom in okoličanom re bo treba več potikati po raznih zakonih nemških gostilnali, kjer so bili izpostavljeni račnim napadom in prezirljivemu obnašanju nasprotnih ljudi. Tu bo našel gost svoje domače ljudi, kjer se bo lahko ob prijateljski besedi pokrepčal in razvedril. Kdor si tedaj naš, boš dal slovo ljudem, ki te vidijo radi le takrat, ko jim nosiš denar, za hrbitom pa ti pletejo zanke pogube, ter bo prihajal rad med svoje „Pri belem volu“.

c Hotel Terschek v Celju je vzel v najem gospod Jakob Trontelj in ga bo vodil pod imenom hotel pri volu. Upamo, da bodo Slovenci ta hotel pridno obiskovali. — Glej inserat.

c Celje. Podporno društvo organistov s sedežem v Celju je imelo dne 9. t. m. odborovo sejo. Dovolila se je podpora vdovici Remi 20 K in obalemu Valenčaku 10 K. Odstop je naznanih 1 ud in 1 je na novo pristopil. Obračnavalo se je važno vprašanje, kaj ukreniti, da bodo vsi organisti prišli v zavarovanje kot privatni uslužbenci. Veliko organistov namreč nima letno 600 K plače (je pač žalosino!) in to sveto mora imeti, ako hoče priti v to zavarovanje. Kaj se je pri seji ukrenilo, se bode naznanih, pri prihodnjem občnem zboru. Ako želi kdo od odbora kakšnih nasvetov glede zgoraj omenjenega zavarovanja, naj se obrne na odbor in se mu bo dragje volje razložilo vse potrebno. Priloži se naj znamka za odgovor. Prihodnji občni zbor bode dne 5. novembra v Celju v hotelu „Terček.“ Na svidežje tedaj v obilnem številu!

c Celje. Nedeljski Slovenec je prinzel vest, da misli gospod Jošt pri prihodnjih čeželnozbor skih volitvah kandidira kot samostalen agrarec. Kolikor smo mi poučeni, mislimo, zares nekateri uplivni možje v Narodni stranki na to kandidaturo. Splošno se opaža, da nameravata Narodna stranka pri bodočih volitvah nastopiti z bolj inteligentnimi in treznnimi politiki kakor dosegaj.

c Celje. Da ne bo nihče krivo razumele notice našega celjskega doživljanika v zadnjem listu, konstatiramo z veseljem, da je g. dr. Filipič, odvetnik v Celju, zvest in zaveden pristaš kačniško-natodne stranke.

c Dobrni pri Celju. Deutsche Wacht se hvali v jedni zadnjih številki, da se bo avtomobilna poštna vožnja med Celjem, Vitanjem in Dobrno po prizadevanju nemških krogov vpeljala. To je nemunia, nemška farbarija. Že pred leti je to misel

sprožil in v zvezi z nekim odbornikom narodnega občinskega odbora dobrnskega na uresničenje delal vladni komisar celjskega okrajnega zastopa. On je opozoril prizadete občine in posebno slavni deželni odbor na nujno potrebo take avtomobilne zveze. Predlansko zimo je tudi že deželni inžener obhodil in cesto pregledal ter konstatiral, da bi se lahko uvedel taki promet. Eden odbornik imenovanega narodnega občinskega zastopa je v tej zadevi že na najmerodajnejšem mestu posredoval za avtomobilno poštne štirkratno vožnjo na dan in sicer pri trgovinskem ministrstvu. Tam še pa do tedaj ni bil nobeden predlog v tej zadevi od strani slavnega deželnega odbora štajerskega, ki bi se sicer kot lastnik dobrnskih toplic v prvi vrsti za celo sivar moral brigati. Na nasvet upivne osebe je se potem v tej zadevi dobrnski slovenska občina prošila slavni deželni odbor, naj cesto od Novecerke do Dobrne uvrsti med okrajne ceste prvega razreda, kajti to je pač poglaviti pogoji za uresničenje te zadeve. Deželni odbor štajerski še pa v tej zadevi, kolikor je nam znano, ni nujesar ukrenil. Gospodje nemški „purgari“ itajši torej nikar ne bahajo, češ, avtomobilna vožnja na imenovani progi se bo po njihovem prizadetju uvedla! Vsa čast in hvala gre v tej zadevi že podjetnemu in za okraj skrbnemu gospodu vladnemu komisarju celjskega okrajnega zastopa. Ako hoče nemška gospoda še kaj več zvedeti v tej zadevi, smo jim na razpolago.

c Vojniku je umrl 12. t. m. Leo baron Zöge-Manteufel v starosti 86 let.

c Zalec. Naše hmeljarsko društvo, kogega voditelji so med prvimi liberalci, naznani so zadnjo hmeljsko razstavo dne 13. t. m. pač tudi po Tagespošti, v naših slovenskih listih pa ne. Taka je narodnost liberalcev!

c Galicija. Slovensko katoliško kmečko izobraževalno društvo v Galiciji prindi v nedeljo dne 20. t. m. v gostilni gospoda Jos. Ašenbergrja (pod cerkvijo) jubilejno veselico v proslavo 60letnice vladanja presv. cesarja. Vabijo se vsi ljubitelji prosteh neprisljene zabave. Vspored je raznovrsten: 1. pozdrav, 2. petje, 3. slavnostni govor, 4. igra, 5. petje, 6. zabavno-poučni govor z dobriki, 7. se zapoje cesarska pesem, 8. Šaljiva pošta in prosta zabava. Kaj ne, veliko smo našteli, in mislimo, da bo to tudi podkurolo „Fürbic“ vsakega prijatelja kmečke izobrazbe, da ga ne bode manjkalo tedaj v Galiciji. Tudi krčmarja in krčmarico smo „nabiksali“, da bosta tedaj postrégla gostom z najboljšim, kar si bo kdo poželel. Torej ne bo dolgega časa, ne lakote, ne žeje, samo da je denar, gledati bo smel pa vsak, naj bo velik ali pa mal, zastonj. Vabimo še posebno vse vrle mladinci od bližu in daleč, da pridejo na našo veselicu. To veselico priredimo fantje s prijazno pomoko mladeničev sosednega društva, da se mladeniči spoznamo, spoprijateljimo in gremo potem skupno na delo za verske in narodne svetinje. Torej mladeniči iz Celja, Doberne, Ponkve, Šmartna in Zaleca, ne pozabite, da je 20. septembra v Galiciji veselica in da vas ne bomo pogrešali. Na svidenje!

Podgorski.

c Frankolovo. Kmetijsko katoliško izobraževalno društvo na Frankolovem je imelo v nedeljo dne 6. t. m. popoldne po večernicah svoj javni mesečni shod, na kojem je bilo prav obilo udeležencev obojega spola. Na shodu je predaval abiturijent gospod Anton Čečko iz Rova, o katoliško-narodnem dijaštvu ter razpravljal o nevarnostih, katere preie neizkušenemu in nepokvarjenemu mladeniču, ki pride v višje šole, od strani takih, kateri se mu hlinijo, češ, da so verni in dobri kristiani, v restriči pa le gledajo na to, kako bi mu na zvajenem način iztrgali vero iz srca. Svaril je tudi pred slabimi časniki, katerih se taki izpravljeni ljudje poslužujejo, da svoje lažnije nauke ložje trosijo med ljudstvo. Priporočal pa je dobre časnike in knjige, zlasti za mladino Slomšekove knjige Življenja srečen pot in Krščansko devištvo. Poleg mladeničkega lista Naš Dom je posebno še priporočljiv list Mladost, kateri izhaja vsako 1. in 3. soboto v Ljubljani v Katoliški tiskarni. Gospodovi govorniki je občinstvo čestitalo po izvrstnem govoru, makar je predsednik zborovanje zaključil ter ob enem povabil vse zborovalce zopet na poučni shod za nedeljo dne 27. septembra t. I., na kojem bo govoril potovalni učitelj gospod Goričan o. vinarstvu.

c Sv. Ema. Takega slavlja, kakor je bilo 13. t. m., Šentemske fantje še niso doživelji. Zjutraj na vse zgodaj so naznajali topiči, da je ta dan za sv. Ema nekaj posebnega. Blizu cerkve si vider okrašeno hišo z napisom „Bog te živi, četa mlađa, domovine naše nadje.“ Vstali so Šentemske fantje, naša župnije Šentemske. Vsa zahvala gre seveda domačemu visokošolcu, juristu Ogrizeku, ki je s svojo vstajnostjo pripomogel, da se je vršil tukaj poučni tečaj za fante. Proti devetim zjutraj zbero se mladeniči v čoločnem prostoru. Jurist Ogrizek predava o „Razvoju kmečkega stanu“. Pri maši o pol anajstih sta stregla potem dva Šentemska fanta. Da se je mogel nato obed vršiti za toliko število ljudi v tako lepem redu, gre najiskrenejša zahvala skrbni kuhiarici in vsem, ki so zraven pomagale. O pol dveh je imel prvo predavanje bogoslovec Kompolšek, ki nam je

podal v jedrnih besedah pris slovenske zgodovine. Abiturijent Čečko je pa podal pregled slovenskega jezika in slovstva. Po večernicah je razložil č. gosp. Gomilšek v ognjevitih besedah pomen mladeničkih zvez. Takoj se je ustavovila Šentemska „Mladenička zveza“. Prijavilo se je okoli 60 članov in napravil se je odlor. Okoli 100 mladeničev poslušalcev jasno govorili, koiko zanimanje mlada med Šentemskimi fanti za „Mladeničko zvezo“. Tudi dežarja za knjige se je nabrala ta dan precej. Najlepša zahvala bodi za vse, vsem požrtvovalnim prireditjem! Vsa čast domaćim dekletem, ki so tako lepo okrasila sobo, kjer so se vršila predavanja, in petošolcu Mešičku, ki je napravil dične napis. Vsa čast gosp. Strašku za ves trud. Mladeničem pa kljemo: na prej! Šentemske fantje ne smemo biti zadnji, ampak tekmovati moramo v izobrazbi s fanti drugih župnij.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Jeden izmed kolodij liberalne Narodne stranke na Pomurju je pretečeno nedeljo v St. Juriju ob Juž. žel. vsled prijanosti na sejmišču obležal. Posnemanja vredno!

c Gornja Ponikva. Veselica, ki so jo priredili dne 13. septembra naši fantje in dekle, je prav dobro uspela. Naša mladina je pokazala, da ima zmožnost in resno voljo za pravi napredok. Pozdravil je gospod predsednik Mart. Jezeršek goste, ki so se v obilnem številu odzvali, posebno galiski fantje, za kar jim hvala in čast. Videli smo kmeta, pravo našo korenino, pri fotografu. Jožeta Ograjšek je krepko, neustrašeno in s čurom deklamirala nesmrtna Gregorčičeva pesem: „Kmetski hiši.“ Nato so pokazali naši vrli fantje z dobrim uspahom „Občinskega tečka“ na odru, ki so si ga sami napravili, dasi jih je stal mnogo truda in tudi denarja. Tako načrej, mladina, do omike in izobrazbe!

c Sv. Vid—Grobelno. C. kr. železniško ministarstvo je na prizadevanje našega vrlega državnega poslanca dr. Korošca uslušalo veliko večino naših pritožb zoper rogaško železnico. Naročilo je, da mora v dveh mesecih napraviti več potov in cest čez železnico in nekaj vodotokov, kar smo občani že dolgo želeli. Da smo konečno vendar to dosegli, hvala zato gre g. dr. Korošou, ki je naše pritožbe predložil ministru in jih krepko zagovarjal. To je storil našim občanom poslanec Slovenske kmečke zvez, oni poslanec, ki v Šentvidski občini ob volitvi ni dobil večine. Saj so naši občinski očetje, rajše voliti Žurmana, ki še zdaj doma za pečjo sedi, namesto da bi bil smel iti na Dunaj za poslanca. Slava takim volilcem in njihovim svetovalcem! Tudi ob deželnozborskih volitvah je naša občina volila precej liberalno. Upajmo, da do občinske volitve vsi Šentvidčani sprevidajo, katera stranka dela res za kmeča in katera ne.

c Šmartno na Paki. Tukaj je umrla Marija Meklar v 93. letu svoje starosti. Bila je najstarejša izmed vseh župljanov in je dočakala pravnuke. Bila je vzor krščanske matere, pridne gospodinje in poštene žene. Upamo, da sedaj že vživa placiло za svoje poštene življenje. — Vinska trta je pri nas tako obrnila, da že silno dolgo ne tako, in to ne samo izabela, ampak tudi starata trta. Grozdje je že sedaj popolnoma dozorelo in silno sladko. Krčmarji in drugi vinski kupci se bodo letos zopet lažko napotili v slavne Paške gorice. Dobila se bo kapljica, da bo veselje. Sadje je polno tako, da se drevje lomi. Kupec ni, za mošt se pa tudi ne more vse obrniti, ker silno sodov pri manjkuje. Nekateri posestniki bodo napravili 25–30 polovnjakov sadjevca. Vode ne bode treba veliko biti. Pačani še torej letos ne bodo mogli postati abstinenti.

c Gornjigrad. (Konec.) Sl. gospoda! Gre se danes za osnivanje društva: „Otroško varstvo, mladinska skrb.“ Kaj se pa hoče s tem društvo doseči, ki z nastankom svojega živjenja pomnoži skoraj nedogledno število vže obstoječih društev samo za eno številko? To številčice smatral bi morda nekateri kot nepotrebno; toda temu ni tako! To društvo je potrebno, da bolj potrebno nego stotero drugih vže obstoječih društev, ker tu se gre za naraščaj dobrega državljanstva! Iz malega raste veliko! Država ti nastane iz posameznika: človeka, iz družine, skupine itd. Hoče si graditi hišo, palaco, imeti moraš dober temelj, dobro stavbeno, gradivo, drugače se ti zgradi cela stavba. Otrok ti je začetnik države! Vsaj človeštva mu ne bodeš odrekel, ako bi tudi tekom svojega življenja še tako hudo zabredel v greh. Zapreči mu to in reši ga z božjo pomočjo nadaljnih slabih potov; žrtvuj mu poduk iz svojih lahko ali težko pridobljenih izkušenj, izbriši mu vse slabo in seznanji ga samo z dobrim! Napeljui ga na dobro pot: bogabojčnosti, pošteneosti, hvaležnosti, napeljui ga na pot zvestobe in k neumornemu delovanju za domovino in državo. To gesto ti naj bode, ako hočeš biti dober oče njegov, dobra mati njegova, dober vařuh ali dobra varuhičinja. Čuvaj, nad njegovim nežnim bijanjem in skribi za njega dobro bodočnost. Iz malega raste veliko! in imel boš dober uspeh, ako svoje sorodobližnjo ali sploh človeško dolžnost spolniš. Tamkaj pa, kjer igra nemila osoda svojo ulogo, da prepriča človeški naraščaj vže takoj po njegovem, našanku ali pa tudi še le pozneje brezbriznosti in zanikernosti, tamkaj kjer ti nima oni vze po naravi ali zakonu zavezani oskrbniki potrebne skrbi

za blagor' tega naraščaja, in zopet tječaj, kjer je sicer dobra volja, toda sredstvo slablo, onemogo za doseg v tega potrebnega cilja, da, tječaj posegaj ti, slavno društvo, kateremu hočemo dati danes življenje. Žrtvuj drobtinico svojega vsakdanjega kruha, pogrešaj nje ne bodes; podari vinarček na včeraj od svjega zasluga, žep ti zato še ne bode prazen; pa zbrisal bodes mnogo sojza iz upadnih in obledelih lic zapuščenega, mladega človeštva; in utihnil ti bode tužni glas sirote: „Nimam kaj obleči, Nimam kam se vleči, Glad trpm!“ Slavna, visokočastita gospoda! Neumorno tekmujejo se podniki širše Avstrije za proslavo 60letnice modrega in blagodejnega vladanja Njega c. in kr. presv. našega cesarja Franca Jožefa I., in križem sveta hotel se je pokazati stoj, kakoršnega še ni bilo od pamтивka. Toda na modri in blagodušni, migljaj našega presvilega vladarja „naj se opusti vsaki nehasneči blesk“, kosajo se z dobrdejstvi dežela z deželjo, društva z društvom. S tem vrlim početjem tedaj naj se proslavi božja naklonjenost 60letnega modrega in blagodejnega vladarstva, kojega se naš presvili cesar razveseliti sme gotovo, da kot edini vladar na celiem svetu. Zato hitimo tudi mi z enakim čustvom k onim drugim, tekmovalcem in osnujimo tako velevažno društvo: „Otroško varstvo, mladinska skrb.“ Otrok, mladenič, mož in ata otrok, deklica, žena in mama, hvaležno bode eden kakov drugi spominjal se svojih dobrotnikov. — In ko vtriplje žadnjokrat mu srce, Izdihujoč spominjal bode še: „Naj bode hvala dana jim na veke“, Bog živi naše vse dobrotnike! Die Eiche bricht, der Berg stürzt ein, Slovenenherz will treu stets sein! Hrast se omaja in hrib, Zvestoba Slovencev ne gane! Do svojega presvilega cesarja Franca Jožefa I. Bog ohrani, Bog obvaruj nam cesar Avstrije! Slava mi! Slava mi! na veke mi Slava! (Op. ured. V posebno zadovoljstvo nam je, da zamoremo vse to resnici in pravemu, dogodku na ljubo zibelježiti in pridružimo se s polnim povdankom dopisu gospoda svetnika Grebencu v našem listu, z dne 27. avgusta 1908, da so se učitelji s svojim nekvalificiranim nastopom osmešili in da mora zadaneti med svet glas: „Exegi monumentum aere perennius!“)

c Prestoljudo gasno društvo v Ljubljani vasi priredi v nedeljo dne 20. sept. v prostorih g. F. Vedenik sredolv. K. občini udeležbi vabi

Brežiški okraj.

b Konjerejska zadruga za brežiški okraj se je ustanovila. Vpeljalo se bode, pasmo dirkačev. Ustanovnega občnega zbora se je udeležil plem. Rossmanit iz Maribora in živinorazvodnik ter vet. delegat v Zagrebu g. Korošec.

b Podružnica kmetijske družbe za brežiško okolico se snuje. Prošnja na centralo je že vložena.

b Videm. Dne 6. t. m. se je vršil tu občeni zbor katoliškega političnega društva „Sava.“ Po poročilu tajnikovem in blagajnikovem se je od občinstva izrekla zahvala dosedanjemu odboru. Ker mu je potekla triletna doba, vršila se je nova volitev. Voljeni so v odbor skoraj vsi stari udje. Nato je poročal gospod državni poslanec dr. Benkovič v pojednajnem govoru o delovanju državne zbornice. Nova zbornica, pravi, je boljša od stare. To kaže zlasti dejstvo, da sta se proračun ter avstro-ogrška pogodba rešila v državnem zboru, a ne potom § 14 po vladu v Škodo državljanom. Tudi ni imela nobena prejšnja zbornica toliko smisla za kmečko vprašanje, kakor sedanja. Agrarna struja je v zbornici najmočnejša. Le žal, da jo ovirajo socialdemokrati ter nezanesljivi agrarci sami. Ta zbornica je sklenila že več postav v korist kmečkemu ljudstvu ter bo hitela po tej poti naprej. Melioracijski fond in fond za nezgode sta zdatno površana, vojaška postava je rešena v prid kmetovale, enaka bo z velevažno postavo o splošnjem starostnem zavarovanju malih posestnikov in obrtnikov. Tudi se bo začelo razmotriti vprašanje o razbremenjenju kmečkih posestev, q odpravi kmečkih dolgov. Poslane naše kmečke zvezde bodo zato, da se v to svrhu porabijo nešteči milijoni, kateri so namenjeni za kanalizacijo, ki bi pa bila morebiti le male vrednosti. Gospod poslanec ožigosa z vso vnemo odprtje srbske meje, ki se je zgodila zoper voljo poslancev, ko le teh ni bilo na Dunaju. V prihodnjem zasedanju bodo vlado pozvali na odgovor ter z vsemi silami delali na to, da vlada ne odpre še kje drugod tuji živini kake meje, ruske ali rumunske, česar na živinorejec več ne bi morebit prenašati. Gospod govornik se je dotaknil tudi kompromisa pri prihodnjih deželnozborskih volitvah, kakor ga je omenil na shodu v St. Petru gospod dr. Jankovič. Z ozirom na žalostne naše razmere v Graču mu je sprejemljiv, le program Kmečke zvezde ostani nedotakljiv. Le žal, da je moral gospod poslanec omejiti svoj zanimiv govor z ozirom na kratek čas. Pokazal pa je dovolj jasno, kako premisleno in modro dela v korist kmečkemu ljudstvu, za katerega mu gori sreci, a pri tem tudi ne zanemarja koristi drugih stanov. Posavčani smo v resnici ponosni na gospoda dr. Benkoviča. Zato mu je zbor izreklo popolno zaupanje in k sklepku zaklical trikratni živio.

b Katol. slov. izobraževalno društvo v Podčetrtek priredi prihodnjo nedeljo, dne 20. septembra t. l. popoldne po večernicah v društvenskih prostorih v Imenem muzikalno in deklamatorično akademijo v preslav papeževega in cesarjevega jubileja. K obilni udeležbi uljudno vabi

Iz drugih slovanskih dežel.

† Surovost goriških liberalcev. Iz Šmarja na Goriškem se piše: V nedeljo dne 6. septembra po noči ob $\frac{1}{2}$ po polnoči so liberalni divjaki bombardirali tukajšnjo župnišče in novo gospodarsko poslopje, v katerem se je priredil prostor za katoliško slovensko izobraževalno društvo. Koliko jih je bilo, se ne ve še, toda kramenje je letelo, kakor bi ga deset vragov sipalo. Ko se je zaslišal strel iz revolverja, padla jim je korajža v hlače in potekli so, kar so jih mogle liberalne noge nesti. Prihiteli pošteni mladeršči niso mogli nobenega zgrabitati. Taka je liberalna omika! Kakor na Goriškem, tako se povsod žri, z liberalizmom podivjanost in surovost. Stariši, pazite na mladino, da ne zaide v liberalna društva.

Književnost.

§ Dr. Matija Prelog. (Spisal dr. Karol Verstovšek.) Tako se zove knjižica 26 strani in ki stane 20, po pošti 25 vin. Opisuje se nam na podlagi novih virov življenje tega moža, ob enem pa politično življenje štajerskih Slovencev v dolži narodne probude, to je v letih okoli 1840 do okoli 1870; kajti Prelog, rojen v Hrastju na Murskem polju, po poklicu zdravnik v Ljutomeru, Veržeju in Mariboru, je tedaj bil najiskrenjši pravobuditelj in voditelj našega ljudstva: ustanovitelj „Slovenskega Gospodarja“, govornik na slovenskih taborih, deželni poslanec in pisatelj. Zelo ponučena in lepo pisana knjižica je vredna, da bi bila nje prva izdaja takoj razprodana ter se morala prinrediti druga.

§ Zgodovina Jarenine in zajedno kmetskega stanu na Spodnjem Štajerskem. Ker je ta spis obenem vrednost, je Zgodovinsko društvo prirēdilo izdajo v obliku knjižice, ki ima 48 strani, spredaj pa še lepo izdelano sliko nekdanje Jarenine; tudi se odstranjeni tiskovni pogreški. Knjižica stane le 30, po pošti 35 v in se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Vsakomur jo priporočamo najtopljeje, posebno pa bralcem kmetskega stanu, ter opomimo, da si jo naj komur je zanj mar, maroči takoj, ker se je dalo natisniti le malo izvodov.

Najnovejše novice.

— Deželni zbori. Po enoletnem odmoru se je dne 15. t. m. med drugimi zopet sestal tudi štajerski deželni zbor. Predsednik je deželni glavar grof Attems. Otvoril se je deželni zbor $\frac{1}{4}$ 12, nakar je bil zaprisezen novi deželni poslanec za Celje in okolico Al. Terglav. Med mnogoštevilnimi predlogi, ki so se vložili, je tudi nujni predlog posl. Roškarja radi podporo vsled suše za kraje Maribor in Slov. Bistrica.

Dr. Jankovič in tovariši, interpelirajo glede na tolmačenje slovenščine v feldhovski deželni blaznici.

O predlogi poslanca Roškarja in tovarišev radi regulacije Pesnice se je sklenilo, da se bo vse potrebno najhitreje ukrenilo.

Poslanec Robič in tovariši so stavili sledenči predlog: Visoki deželni zbor! Kakor je visokemu zboru dovolj znano, je letos Spodnji Štajer veliko trpel vsled suše, radi katere je večina kmetov zgubila pričakovano letino in trpi pomanjkanje. Zrnatá žetev je zelo zaostala, primanjkljaj pri senu in slami znaša 40–50%, o žetvi otave se kljub precej obilnemu deževju meseca avgusta ne more govoriti. Na mnogih krajih Spodnjega Štajera se je tako močno prodajalo živilo, da je nastala pri cenah naravnost zmešnjava. Kake nasledke ima to za kmeta, je jasno. Nada na uspeh pri živinoreji, ki se ga je zadnja leta vse veselilo, je za ogromno časa skoro urušena. Na vsak način se mora zbraniti, da bi se uprežna in plemenska živila se nadalje prodajala. Osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe je — podpiran od deželnih in poslancev dotičnih krajev — uvedel akcijo, da pripravi vlako do tega, da priskoči od suše prizadetim z državno podporo na pomoč. Kar je pa vlada dosedaj storila, je popolnoma nezadostno in ne more velikanski budi, kakor treba, odpomoči. Zima se bliža, škodnji kmetovalčevi so prazni, in le prehitro tudi v živinskih hlevih ne bo drugače, ako ne bosta država in dežela energično vmes posegla in skrbela za primereno nadomestilo krmne in setvine.

Uvlažujoč opisane razmere, stavijo podpisani ta-le predlog: Visoki deželni zbor naj sklene: Nadložnemu prebivalstvu Spodnjega Štajera naj se da iz deželnih sredstev primerna podpora. 2. Deželnu odboru se naroči, da stori pri c. kr. vladu takoj korake, da da ta v svrhu, da se olajša stiska, posebno pa, da se priskrbi setvina, razven tega še potrebna denarna sredstva.

G r a d e c, 15. septembra 1908.

Robič in vsi slovenski poslanci razvén Vošnjaka.

„Družba vednega češčenja“ bo letošnje izdelke cerkvene obleke razstavila 18., 19. in 20. septembra v pritlični sobi bogoslovke hiši na glavnem trgu. Vsakdo si sme razstavo ogledati.

Listnica uredništva.

Dramlje: Take notice bi stvari le škodile. — Konjice: Že zadnjici smo o tej stvari pisali. Hyal! — Sv. Rupert: Menimo, da sedaj pride poročilo že prepozno! — Spodnja Šiška: Došlo v zadnjem trenotku. — Prepozno smo dobili tudi dopise: Ribnica, Gornja Soteska, Juršinci, Št. Lenart, Ptuj.

Pojasnila o inseratih daje upraviščvo samo tistim, ki priložijo vprašanju zamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 12. septembra 1908.
Trst . 35 89 82 83 86
Linc . 78 79 67 24 17

Učenec, kateri bi se mlinarski šel učit, se takoj sprejme in je v tem preskrbljen. Kje, pove upravitelj „Slov. Gosp.“ 768

Malo posestvo hiš. štev. 31 z 4 orali zemlje, vrt sadonosnik in njiva proda za 330. K Franc Krajnc v Hotinji vasi. 792

Na prodaj je radi pomanjkanja prostora dobro ohranjen glasovir. Več se izve pri Janezu Žusman, pos. Sv. Trojica pri Slatini. 787

Hiša s tremi stanovanji, gospodarsko poslopje, velik zelnik s sadjem in mnogimi trdnimi ograjami se radi bolezni takoj proda. Magdalena cesta štev. 15, Maribor. 788

Stare, križ- in Marija Terezijne tolarje kupi po najboljši ceni Anton Kiffmann, Maribor ob Dr. 790

Društvo hišnih posestnikov v Studencih in okolici daje brezplačno pojasmila o ponudbah stanovanj, hiš in posestev. Pisarna društva Studenci, Schulgasse 9. 791

Izuchenia kuvarica z dobrim sprivalom išče službe pri mali družini na deželi, gre pa tudi v župnišče. Naslov pove upravitelj „Slov. Gosp.“ 794

Išče se učenec za zobotehniko. Kje, pove uredništvo. 795

Pekarski učenec se sprejme pri g. Rudolf Smonik v Svečini p. Zg. Sv. Kungota. 799

Priden in trezen konjski hlapec sposoben za fijakerijo in marljivcev stajarske svinjske dekla dobita takoj dobro službo pri Alojziju Kukovec, posestniku velikega umetnega mlina v Ptaju, Dravske ulice št. 26. 801

Marljiv in pošten deček okoli 16 let star, kateri ima veselje do mlinarstva se takoj pod dobrimi pogoji sprejme v učenje pri Alojziju Kukovec, posestniku velikega umetnega mlina v Ptaju, Dravske ulice št. 26. 802

Franjo Gnilak, Sv. Barbara v Halozah kupi hrastove nove ali stare dobro ohranjene polovnjake. Pri ponudbi naj se mu naznani zadnja cena. 806

Sedlarski pomočnik in eden valjenc se takoj sprejmeta pri Jakob Kralj, sedlar Železniki, Gorjansko. 807

Dva črevljarska učenca z dovršeno ljudsko šolo in jednega pomočnika sprejme takoj pod ugodnimi pogoji Jozef Zupanc, črevljarski mojster v trgu št. 34. Sv. Jurij ob juž. žel. 809

Velika dobro idoča gostilna na najlepšem prostoru v trgu Sv. Jurij ob juž. žel. se odda v kratkem v najem ali na račun. Ponudbe sprejema iz prijaznosti Hranilnica in posojilnica v Št. Jurju ob juž. žel. 810

Trgovski pomočnik se sprejme v trgovino mešanega blaga pri Franc Serenu v Ljutomeru. Samo tisti naj ponudbe pošije kateri ima dobra spricenje, več letno prakso v eni hiši in je dober prodajalec. 804

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

Dobrodružni pekarji išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Pridnaga dečka, iz poštene hiše, 15 let starega, sprejmem v službo kjer se tudi lahko uči vinogradništva. Več se izve pri Antonu Slodnjaku, trtarju in posestniku v Juršincih pri Ptaju. 805

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschegalle. 760

D

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

(registrirana zadruga z neomejeno zavoso).

Glavni trg štev. 5, I. nadstropje.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo s $4\frac{1}{2}\%$ obrestmi. Obresti se pripisajo h kapitalu koncem vsakega leta in se obrestujejo potem enako glavnici. Rentni davek plača zadruga sama.

Hranilne knjižice se realizirajo in se te vloge obrestujejo nepremoga.

Posojila se dajejo le članom na vknjižbo pri posestvih proti 5% in $5\frac{1}{2}\%$ in na osebni kredit proti 6% obrestovanju. Nadalje se izposojuje denar na zastavo vrednostnih papirjev, zlatnine, srebrnine itd. Dolgove pri drugih denarnih zavedih prevzame zadruga v svojo last proti povrnitvi gotovih izdatkov, ki pa nikdar ne presegajo zneska 8 kron.

V pisarni se sprejemajo vse tozadne prošnje in se brezplačno in hitro rešujejo. — Uradni dan je vsak torek in petek od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne.

88 (k. 1)

Naznanilo.

Iz deželnih drevesnic v Gleisdorfu, Brucku ob Muri in v Celju se bodo oddale štajerski kmetovalci v jeseni leta 1908 oziroma spomladi 1909 sledče vrste jabolk in hrušek, skupaj 68.518 komadov dreves.

Od teh se bode oddalo tri četrtine kmečkim posestnikom po znižani ceni po 70 vin. komad in ostala četrtina nekmečkim posestnikom po tržni ceni 1 K 20 vin. komad, izvezni zavitek in vozino.

Naročila sprejema deželni odbor. Naročilu se pridene potrdilo občine, da je prošnjik kmečki posestnik v občini. Če se rabijo drevesca za jesensko sajenje, se mora to v naročilu posebej omeniti in naročilo poslati vsaj do 15. okt. 1908. Prošnje se bodo sprejemale, dokler bo kaj zaloge in se bodo reševali po vrsti, kakor dojdeto.

Več kakor 120 komadov eden posestnik ne dobi in je dotedni dolžan, ta drevesca vsaditi na svojem lastnem posestvu.

Drevesca se oddajejo samo proti takojšnjemu plačilu. Če je ene ali druge vrste zmanjkalo, se nadomesti z nje najbližnjo vrsto in naročilec lahko to vrsto sprejme ali pa odkloni.

Če se nadomestne svote ne sprejme, se mora takoj naznaniti.

Drevesca naj naročilci, če le mogoče, osebno prevzamejo ali pa, če se pošljejo po železnici, takoj po prejemu skrbno pregledajo. Pritožbe se naj takoj pošljejo na vodstvo drevesnice. Na pozneje pritožbe se ne bo oziralo.

Seznamek dreves

jabolk in hrušek, ki se bodo oddajale v sadni dobi 1908/9 iz deželnih drevesnic:

Zaporedno število	I. Jabolke	a) v Gleisdorfu			b) v Brucku			c) v Celju		
		visoka debla	srednje visoka debla	pričinkovsko dreve	visoka debla	srednje visoka debla	pričinkovsko dreve	visoka debla	srednje visoka debla	pričinkovsko dreve
1	Štajerski mošanci	4540	285	—	700	—	—	1840	1312	—
2	Bobovec, veliki renški	3555	210	—	2800	—	—	2590	950	—
3	Gravenštajner	65	5	47	1500	—	100	—	—	—
4	Šarlamoški	140	80	40	800	—	120	470	125	112
5	Kardinal plemenčast	415	55	15	1500	—	230	750	319	—
6	Astrahan, beli	25	10	—	180	—	100	90	10	52
7	Baumanova reneta	1120	20	35	100	—	—	500	680	70
8	Ribston pepin	45	10	15	1200	80	100	650	429	—
9	Ananas rajnete	95	80	170	—	—	—	236	450	155
10	Kanada rajnete	635	60	445	—	—	—	1417	1153	108
11	Damason reneta	230	40	11	—	—	—	630	1554	—
12	Coksova oranžna reneta	30	—	—	—	—	—	87	—	—
13	Belefleur rumeni	295	55	173	—	—	—	842	140	180
14	Prestolonaslednik Rudolf	870	35	10	—	—	—	—	—	—
15	Londonski pepinek	285	55	180	—	—	—	181	185	102
16	Schöner Boskop	185	—	—	—	—	—	58	—	—
17	Lesnika	80	195	—	280	20	—	—	50	—
18	Lesnika rudeča	625	40	—	1100	—	—	960	—	—
19	Hauber moštnica	1330	115	—	—	—	—	40	108	—
20	Šampanska reneta	—	—	—	—	—	—	987	100	—
21	Lichtenvalnerjeva rumenka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Dancigško Kantovo jabolko	—	—	—	550	20	130	—	—	—
23	Rumena žlahtrnica	—	—	—	1000	20	110	—	—	—
24	Zlata parmena	—	—	—	900	300	100	—	—	—
25	Landsberška reneta	—	—	—	1200	200	20	—	—	—
26	Rumena poltena reneta	—	—	—	550	—	—	—	—	—
27	Princovo jabolko	—	—	—	650	25	—	—	—	—
28	Rdeče siržasta lesnika	—	—	—	110	—	—	—	—	—
II. Hruške.		—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	Die洛va maslenka	250	65	225	600	—	120	79	87	534
2	Postrvovka	145	25	15	—	—	—	—	—	56
3	Dobra Luisa Avranska	90	25	100	800	—	350	88	42	369
4	Hardenpoutova maslenka	155	20	—	—	—	163	74	10	—
5	Josepina Mechelu	50	10	—	—	—	—	—	—	—
6	Siegelnova maslenka	130	25	35	—	—	—	—	—	—
7	Olivier de Serres	80	—	60	—	—	—	—	—	413
8	Pastorka	50	15	80	—	—	—	—	—	—
9	Salcburgrca	90	5	—	—	—	—	—	—	—
10	Šterkmanova maslenka	95	10	—	—	—	—	—	—	—
11	Zimska dekanova	195	20	75	—	—	—	—	—	—
12	Weilerjeva moštnica	210	80	—	2500	—	—	1810	—	—
13	Jelenka	85	25	—	570	—	—	—	—	—
14	Podolgašta Boskovka	—	—	—	550	—	50	183	45	478
15	Pastorka	—	—	—	800	—	140	205	40	107
16	Wiliamova kristijanka	—	—	—	80	—	60	—	—	—
17	Salcburgrca	—	—	—	425	—	160	—	—	151
18	Rumeljovka	—	—	—	—	—	—	250	—	—
19	Pepka	—	—	—	—	—	—	176	—	—
20	Koroška moštnica	—	—	—	—	—	—	125	—	—
Skupaj		15620	1665	1781	21845	665	1890	7857	7853	2892

GRADEC, dne 27. avgusta 1908.

Deželni odbor Štajerski.

751

Pozor!

Če hočete kako posestvo ali trgovino vsake vrste, hotel, vilo, gospilno, zemljische, opekarino, zdravilišče itd. na kraju ali v okolici hitro in diskretno kupiti ali prodati, če iščete hipotekarno posojilo ali udelešbo, obrnite se z zaupanjem na naslov: „Erste Realitätenverwaltung“ Dunaj VIII, Albertagasse 50. Strogo rečeno, kulantno največje strokovno podjetje prve vrste. Zastopava v vseh krajih Avstro-Ogriske in sosednih državah. Generalni zastopnik pride prihodnje dni. Kdo želi, da ga obiše brezplačno, naj to nasmani na ngoraj navedeni naslov. Največji kupčevalski promet med Dunajem in deželom.

774

Če hočete kako posestvo ali trgovino vsake vrste, hotel, vilo, gospilno, zemljische, opekarino, zdravilišče itd. na kraju ali v okolici hitro in diskretno kupiti ali prodati, če iščete hipotekarno posojilo ali udelešbo, obrnite se z zaupanjem na naslov: „Erste Realitätenverwaltung“ Dunaj VIII, Albertagasse 50. Strogo rečeno, kulantno največje strokovno podjetje prve vrste. Zastopava v vseh krajih Avstro-Ogriske in sosednih državah. Generalni zastopnik pride prihodnje dni. Kdo želi, da ga obiše brezplačno, naj to nasmani na ngoraj navedeni naslov. Največji kupčevalski promet med Dunajem in deželom.

Če hočete kako posestvo ali trgovino vsake vrste, hotel, vilo, gospilno, zemljische, opekarino, zdravilišče itd. na kraju ali v okolici hitro in diskretno kupiti ali prodati, če iščete hipotekarno posojilo ali udelešbo, obrnite se z zaupanjem na naslov: „Erste Realitätenverwaltung“ Dunaj VIII, Albertagasse 50. Strogo rečeno, kulantno največje strokovno podjetje prve vrste. Zastopava v vseh krajih Avstro-Ogriske in sosednih državah. Generalni zastopnik pride prihodnje dni. Kdo želi, da ga obiše brezplačno, naj to nasmani na ngoraj navedeni naslov. Največji kupčevalski promet med Dunajem in deželom.

Če hočete kako posestvo ali trgovino vsake vrste, hotel, vilo, gospilno, zemljische, opekarino, zdravilišče itd. na kraju ali v okolici hitro in diskretno kupiti ali prodati, če iščete hipotekarno posojilo ali udelešbo, obrnite se z zaupanjem na naslov: „Erste Realitätenverwaltung“ Dunaj VIII, Albertagasse 50. Strogo rečeno, kulantno največje strokovno podjetje prve vrste. Zastopava v vseh krajih Avstro-Ogriske in sosednih državah. Generalni zastopnik pride prihodnje dni. Kdo želi, da ga obiše brezplačno, naj to nasmani na ngoraj navedeni naslov. Največji kupčevalski promet med Dunajem in deželom.

Če hočete kako posestvo ali trgovino vsake vrste,

Sedaj je priložnost,

48, 56 in 60 v. Sateni novomodni, po 60 in 80 vinarjev meter. Cepiji v veliki izbiri. Vole za ženske oblike v vseh barvah m po 80 v., K 1:20 in 1:40. Svilneni robovi najnovejši po K 1:80, 2:—, 2:40, 3:20, 4 itd. Perkalnati robovi po 4:— in 60 v. Cagi za moške oblike po K 1, 1:20, 1:40 itd. Štof za moške oblike v veliki izbiri po K 2:40, 2:80, 3:60 itd. Srajce za delavnik in praznike po K 1:20, 1:40, 1:60, 2:—, 2:40 itd. Najnovejša izbira kravat, ovratnikov, žepnih robcev, dežnikov in predpasnikov. Civilih beli in pisani za blazine in žimnice (motrace). Gotove oblike za fante. Ker prodajam vse po nizki brezkonkurenčni ceni, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se blijem z velespoštovanjem **M. E. ŠEPEČ**, Grajski trg. št. 2.

Za šolo!

Kupuje svoje potrebušine, kakor: papir, zvezke, peresnike, svinčnike, risalno orodje, radirke itd. le v narodni trgovini **VILKO WEIKL**, Maribor, Gospodska ulica 33. — Velikanska izbira razglednic, kajih čisti dobitek je deloma namenjen dijaški kuhinji v Mariboru. ☺☺☺

Svoji k svojim!

Nova trgovina
Fr. Bureš,
urar, očalar in zlatar
v Mariboru
Tegethoffova cesta 33.

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnogledov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravki se točno in hitro izvršijo.

„CROATIA“

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blišku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd. ter premičnine, kakor: hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jasnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Corno št. 1.

Edina hrvaška zavarovalnica,
osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

Je izvrstno in poskušeno zdравilo za rdečne bolezni. Gotovo pomaga, že bolni svinji se lahko daje skrat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K. Najboljša zdravila za domače živali ima in vsak dan po poštnem povzetju pošilja.

POZOR:

Edina narodna trgovina z manufaktur. in špecerijskim blagom

L. Kubarič
:: Ormož ::

priporoča cen. občinstvu svoje velike, nove zaloge. Gene nizke, postroj. tečna. Kdo hoče dobre kapiši, mora v narodno trgovino priš.

Pohištvo!

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, stolci, postelje ter ogledala po najnižji ceni.

Franc Pieteršek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Zakaj?

kupujemo pri

JOŽEFU ULAGA v MARIBORU,
Tegethoffova cesta štev. 21.

Zato:

ker se tam dobi najboljše blago po najnižji ceni, in sicer za spomlad velika izbir za moške in ženske oblike, najlepše svilnate robe, predpasnike, žensko in moško perilo, vsakovrstne preproge, vse najboljše vrste. :: :: :

Tovarna za glinske izdelke v Raču

izdeluje s parnimi stroji iz najboljše, večkrat premieta gline priznane najboljše izdelke, kakor: patentovano zarezno in vsakovrstno drugo strešno opeko, opeko za zid, za oboke, dimnike, rekontra-opeke, plošče za tlak, lončene cevi itd. po najnižji ceni.

Zaloga tudi v Mariboru, Cesarska cesta, pri kamenarju A. Glaser-ju.

Isvoji k svojim!

R. Salmič, Celje

Narodni dom.

Rajevčki in različni vlogasti zidališča, zlasti pa optični predmeti. Narodno uporabni čisti brezplačno.

Preselitev trgovine!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem se z mojo trgovino preselil v Poštno ulico št. 8, ter prosim tudi tukaj za cenjeni in mnogobrojni obisk. Z velespoštovanjem

FELIKS ROP,

trgovina z manufakturnim blagom, Maribor, Poštna ulica št. 8.

Velikanska

pošiljatev manufakturnega in modnega blaga za jesen in zimo je ravno prišla, katero se bode po čudovito nizkih cenah prodajalo

v trgovski hiši na debelo in drobno

R. Stermecki, Celje.

Vzorci proti vrnitvi na vse strani zastonj.

Narodna gostilna

Pri pošti

Maribor, Tegethoffova cesta 49

priporoča vedno sveže pivo, izvrstna domača vina ter mrzle in tople jedi.

Mar. Meden.

F. Prull : mestna lekarna pri c. kr. orlu

Maribor, Glavni trg štev. 15. poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje za rdečne bolezni.

Je izvrstno in poskušeno zdравilo za rdečne bolezni. Gotovo pomaga, že bolni svinji se lahko daje skrat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K. Najboljša zdravila za domače živali ima in vsak dan po poštnem povzetju pošilja.

Mestna lekarna F. Prull-jeva poleg mestne hiše.

Isvoji k svojim!

R. Salmič, Celje

Narodni dom.

Rajevčki in različni vlogasti zidališča, zlasti pa optični predmeti. Narodno uporabni čisti brezplačno.

M. Berdajs Maribor ! Sofijin trg

Pozor! Pozor!
Manufaktturna trgovina.
RUDOLF HÄVELKA v PTUJU

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko in novo zalogo raznovrstnega volnenega ter perlnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejše štofe za moške oblike po primerno nizkih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

PYRROL,
je najgotovejše sredstvo, če zbolijo svinje. Dobi se pristen le v magdalenski lekarni v Mariboru, Franc Jožef-ova cesta št. 1. 519 Cena steklenice z navodilom 60 vin.

Demetrij Glumac

kotlar

Ptuj, Poštna ulica in MARIBOR, Kaiserngasse št. 13

priporoča spoštovanim kmetovalcom kotlar in najboljša brizgalnice, pri katerih jamči za dobro in trpežno delo.

Prepravki vseh vrstec cena im listre.

Kupujem star baker, cink in mesing po najboljši ceni.

Slovenskim dijakom

naznamo, da prodaja s početkom šolskega leta zvezke, pesesa, svinčnike, in vse pisalne in risalne potrebščine po nizki ceni

Trgovina sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Franc Divjak,

slikar in pleskar v Mariboru,

čupnijska ulica št. 7. se priporoča č. duhovščini in slavnemu očinstvu v izvrševanje najfinnejšega in prostejšega slikarstva in pleskarstva po zadovoljni ceni.

365

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navedne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in posestvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvzemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.